

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

освітній ступінь – «Магістр»

**на тему: Теоретико-практичні аспекти обліку і оподаткування розрахунків з
постачальниками та підрядниками в аграрному підприємстві**

Виконав: **Журбенко Владислав Андрійович**
здобувач спеціальності
071 «Облік і оподаткування»

Керівник: **Ткаль Ярміла Сергіївна**
доцент кафедри обліку і оподаткування

Рецензент: **Мазіна Наталія Миколаївна**
головний бухгалтер Сумського
національного аграрного університету

Суми – 2023

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет

Економіки і менеджменту

Кафедра

Обліку і оподаткування

Освітній ступінь

Магістр

Спеціальність

071 «Облік і оподаткування»

Завідувач кафедри

Затверджую:

М.І. Гордієнко

« 08 » листопада

2022 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Журбенку Владиславу Андрійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1.Тема роботи: Теоретико-практичні аспекти обліку і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками в аграрному підприємстві

2. База практичного дослідження:

ФГ «Рута 2013» Конотопського району Сумської області

керівник роботи **Ткаль Ярміла Сергіївна, к. е. н., доцент**

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджена наказом по університету від

12.01.2023 р. № 71-н

3. Строк подання здобувачем закінченого проекту (роботи) 22 грудня 2023 року

4. Вихідні дані до проекту (роботи):

первинні та зведені документи, реєстри синтетичного та аналітичного обліку, статутні та

установчі документи, фінансова, статистична, бюджетна та податкова звітність,

законодавчо - нормативні акти з питань обліку і оподаткування, монографії, фахові

статті та доповіді на міжнародних науково-практичних конференціях з питань сучасного

стану та вдосконалення обліку, аналізу, аудиту, оподаткування і контролю.

5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

дослідити понятійну сутність категорії «розрахунки», «заборгованість» як об'єктів обліку;

вивчити законодавчо-нормативну базу та інформаційне забезпечення з теми дослідження;

провести підбір та аналіз наукових літературних джерел з тематики дослідження;

навести організаційно – економічну характеристику досліджуваного підприємства;

розкрити стан організації обліку і оподаткування розрахунків підприємства;

визначити особливості методики обліку і оподаткування розрахунків на підприємстві;

надати пропозиції щодо вдосконалення обліку і оподаткування розрахунків з

постачальниками та підрядниками в умовах функціонування підприємства;

сформулювати висновки.

6. Дата видачі завдання

« 08 » листопада 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів підготовки кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Визначення та затвердження теми дослідження, складання плану – графіку виконання роботи	листопад 2022 р.	
2.	Підбір та аналіз літературних джерел, підготовка першого теоретичного розділу	грудень 2022 р. - січень 2023 р.	
3.	Збір аналітичної інформації, обробка результатів дослідження та підготовка другого розділу роботи	лютий-липень 2023 р.	
4.	Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи	вересень - жовтень 2023 р.	
5.	Підготовка висновків, пропозицій та узгодження з керівником	жовтень-листопад 2023 р.	
6.	Підготовка кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи	листопад 2023 р.	
7.	Опрацювання зауважень керівника, перевірка на автентичність	11-14 грудня 2023 р.	
8.	Рецензування кваліфікаційної роботи	14-21 грудня 2023 р.	
9.	Представлення кваліфікаційної роботи на кафедрі, деканат	22 грудня 2023 р.	
10.	Підготовка доповіді, презентації до кваліфікаційної роботи та її попередній захист	22-25 грудня 2023 р.	
11.	Захист кваліфікаційної роботи	26 грудня 2023 р.	

Здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем

Владислав Журбенко

Керівник роботи

Ярміла Ткаль

Перевірку на автентичність проведено.

Надія БАРАНИК

Кваліфікаційна робота допущена до захисту

Гарант освітньої програми

Інна НАЗАРЕНКО

Декан факультету економіки і менеджменту

Маргарита ЛИШЕНКО

АНОТАЦІЯ

Журбенко В. А. Теоретико-практичні аспекти обліку і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками в аграрному підприємстві. Кваліфікаційна робота зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», СНАУ, Суми. 2023 р. Рукопис.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню з'ясуванню основних теоретико-практичних аспектів обліку і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками в аграрному підприємстві ФГ «Рута 2013». Розглянуто нормативне регулювання обліку операцій щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками. Наведено основні теоретико-методичні засади організації обліку і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками. Досліджено організаційно-інформаційне забезпечення розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Проведено аналіз розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства. За результатами аналізу здійснене узагальнення та досліджено тенденції удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства. При дослідженні питань було виявлено, що забезпечення ефективного обліку існує завдяки злагодженій роботі бухгалтерської служби підприємства. Таким чином, з'ясовано, що ефективний облік і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками дозволяють підприємствам оптимізувати ліквідність та управляти активами. Також було розглянуто нормативно-правову базу, зазначено, що нормативні документи поділяються на законодавчі (закони, акти, укази, постанови, що регулюють бухгалтерський облік), також виділяють методологічний рівень (внутрішні стандарти, нормативні акти міністерств) та організаційний рівень (робочі документи підприємств).

Окрема увага приділена проблемам обліку і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками даного підприємства та рекомендаціям щодо їхнього вирішення, теоретичним підходам до дослідження даної проблематики, шляхам до їх врегулювання. Запропоновано можливі шляхи удосконалення обліку і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками на даному підприємстві. Виходячи з цього були запропоновані варіанти полегшення обліку і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками шляхом впровадження нових облікових документів, а також створення економічної служби для аналізу діяльності. Також було обґрунтовано пріоритетні напрями забезпечення точності та надійності фінансової звітності, пов'язаної з обліком розрахунків з постачальниками та підрядниками. Виправлення даних недоліків має призвести до позитивної зміни.

Ключові слова: розрахунки, облік, оподаткування, аналіз, методи, дослідження, кредиторська заборгованість.

ABSTRACTS

Zhurbenko V. A. Theoretical and Practical Aspects of Accounting and Taxation of Settlements with Suppliers and Contractors in the Agrarian Enterprise. Master's thesis for a master's degree in specialty 071 "Accounting and Taxation", Sumy National Agrarian University, Sumy. 2023. Manuscript.

The qualification work is devoted to research and clarification of the main theoretical and practical aspects of accounting and taxation of settlements with suppliers and contractors in the agrarian enterprise of FG "Ruta 2013". The normative regulation of the accounting of transactions regarding settlements with suppliers and contractors was considered. The main theoretical and methodological principles of the organization of accounting and taxation of settlements with suppliers and contractors are presented. The organizational and information provision of settlements with suppliers and contractors was studied.

An analysis of settlements with suppliers and contractors of the enterprise was carried out. Based on the results of the analysis, a generalization was made and the trends of improving accounting of payments with suppliers and contractors of the enterprise were studied. When investigating the issues, it was found that ensuring effective accounting exists thanks to the coordinated work of the company's accounting department. Thus, it was found that effective accounting and taxation of payments with suppliers and contractors allow enterprises to optimize liquidity and manage assets. The regulatory legal framework was also considered, it was noted that regulatory documents are divided into legislative (laws, acts, decrees, resolutions regulating accounting), methodological level (internal standards, regulatory acts of ministries) and organizational level (working documents of enterprises) are also distinguished).

Particular attention is paid to the problems of accounting and taxation of settlements with suppliers and contractors of this enterprise and recommendations for their solution, theoretical approaches to the study of this problem, ways to their settlement. Possible ways of improving the accounting and taxation of settlements with suppliers and contractors at this enterprise are proposed. Based on this, options were proposed to facilitate accounting and taxation of settlements with suppliers and contractors through the introduction of new accounting documents, as well as the creation of an economic service for the analysis of activities. The priority directions for ensuring the accuracy and reliability of financial reporting related to the accounting of settlements with suppliers and contractors were also substantiated. Correcting these shortcomings should lead to positive change.

Keywords: calculations, accounting, taxation, analysis, methods, research, accounts payable.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	11
1.1 Нормативне регулювання обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	11
1.2 Теоретико-методичні засади організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	13
1.3 Організаційно-інформаційне забезпечення оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками аграрного підприємства	20
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	28
2.1 Організаційно-економічна характеристика аграрного підприємства	28
2.2 Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві	37
2.3 Аналіз та удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками аграрного підприємства	45
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	56
3.1 Практичні аспекти оцінки організації роботи з постачальниками та підрядниками у системі оподаткування розрахунків підприємства	56
3.2 Удосконалення оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками	59
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	72

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Перехід до сучасних умов господарювання в Україні по-різному впливає на правовий статус господарських товариств. У новій економіці ці компанії управляються різними типами власності, використовуючи різні правові та організаційні методи. По-різному склалися облік та оподаткування прибутку від підприємницької діяльності. Суспільні інтереси спрямовані на те, щоб облік майна, кредитів, усіх фактичних операцій, а також ідентифікація результатів оподаткування проводилися за єдиними правилами, що дає змогу всім компаніям мати доступ до однакових звітність інформації зі своєї діяльності.

Ділова діяльність нерозривно пов'язана з володінням грошима, фізичними та віртуальними активами. Економічні процеси є серцевиною їхнього вічного руху. Однією з найважливіших складових майбутніх планів компанії є процес постачання, який поєднується з господарськими операціями, які призводять до розрахунків, результатом яких є виникнення зобов'язань. Цей тип боргу характеризується вільним резервом коштів, який має значний вплив на фінансовий стан і життєздатність економіки. Причиною виникнення кредиторської заборгованості є відсутність повних розрахунків з постачальниками та підрядниками, шахрайство, недбалість працівників, зловживання службовим становищем. Результатом цього є порушення фінансових і формальних правил розрахунків. У результаті ефективне та ефективне ведення взаєморозрахунків з постачальниками та підрядниками, відображення точної та актуальної бухгалтерської інформації стає першорядним, свідчить про необхідність вдосконалення. В результаті предмет дослідження є значущим.

Теоретичні, методичні та практичні питання бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками висвітлені в наукових дослідженнях як вітчизняного, так і зарубіжного походження: Афанас'єва І.І., Васильєва С.І., Візіренко С.В., Гайдаржийська О.М., Герчанівська С.В., Гладій І., Головченко Є.Ю., Гуцаленко Л.В., Іваніцький К.В.,

Ігнатова О.М., Коновалова К.Т., Коротаєва І.Р., Кромбет А.Ю., Круковська О.В., Кудінов В.В., Липецька О., Майстер Л., Макарова А.С., Меліхова Т.О., Мисливка К.А., Оляднічук Н.В., Откаленко О., Парнюк О.В., Пилипенко К.А., Подмешальська Ю.В., Понякіна К.Ю., Попович О.В., Примуш Ю.С., Причепка І., Розмислов О.М., Ротозєєнко Ю.В., Руда Л., Савченко А.М., Ткачук К.І., Хазанюк А.М., Харчук Ю.Ю., Чакалова Н.С., Шендригоренко М.Т. та інші. Проте не всі аспекти питання вирішені та отримали повне, детальне роз'яснення. Деякі питання потребують більш детального вивчення.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є науково-теоретичне обґрунтування розробки рекомендацій щодо вдосконалення бухгалтерського обліку і оподаткування процесу придбання майна, створення облікової інформації щодо невиконаних договорів, виявлення розбіжностей у супровідних документах, запобігання втрати майна при транспортуванні, своєчасне вирішення спорів з постачальниками і підрядниками. Реалізація мети передбачала вирішення комплексу завдань, залежних одна від одної:

- обґрунтувати теоретичні основи узгодження термінів «постачання», «постачальник», «підрядник», розрізняти власні твердження щодо процесу постачання та постачальника;
- вивчити законодавчі норми щодо розслідування бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- сформулювати теоретичні та практичні підходи до дослідження бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування розрахунків з постачальниками;
- визначити організаційно-економічні показники підприємства;
- вивчити особливості організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку, оподаткування розрахунків з постачальниками і підрядниками на підприємстві, порядок оформлення договорів;

- розробити окремі пропозиції щодо вдосконалення, обґрунтувати пропозиції щодо процесу та механізму перевірки розрахунків з постачальниками або підрядниками.

Методи дослідження. У процесі дипломного дослідження використовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні економічні методи, зокрема: діалектичний метод мислення, абстрактно-логічний метод, історико-економічний, класифікаційно-аналізний, структурно-функціональний, статистичний.

Об'єктом дослідження є теоретико-практичні аспекти організації облікового процесу і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками ФГ «Рута 2013» Конотопського району Сумської області.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та науково-практичні аспекти організації облікового процесу і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками ФГ «Рута 2013».

Інформаційна база дослідження: наукові статті та науково-методичні матеріали з теми дослідження, фінансова звітність та офіційні дані з сайту організації облікового процесу ФГ «Рута 2013».

Наукова новизна дослідження полягає у вдосконаленні теоретико-практичних аспектів організації облікового процесу і оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками ФГ «Рута 2013».

Практичне значення одержаних результатів має теоретичне та практичне значення, оскільки вони допоможуть удосконалити організацію бухгалтерського обліку і оподаткування на підприємстві ФГ «Рута 2013». Запропоновані рекомендації можуть бути використані при подальшому обліковому процесі ФГ «Рута 2013».

Апробація результатів дослідження. Основні результати наукових досліджень були обговорені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: II Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації» (м. Суми, 16 листопада 2023 року), XI Міжнародній науково-практичній

конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем» (м. Кропивницький, 30 листопада 2023 року).

Публікації. Результати дослідження доповідалися на науково-практичних конференціях. Основні результати дослідження публікувались у двох наукових працях автора, в тому числі 2 тези доповіді.

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи – 72 сторінки, робота містить 15 таблиць, 7 рисунків. Список використаних джерел – 35 джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

1.1 Нормативне регулювання обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

Основні принципи регулювання бухгалтерського обліку відображені в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», прийнятому 17 червня 1999 р. № 996-XIV, який описує правові принципи організації, бухгалтерського обліку та фінансової звітності. юридичних осіб, поширюється на організації, незалежні від форми власності та організаційно-правової форми (включаючи представництва іноземних корпорацій), ці організації повинні вести облік і подавати фінансову звітність відповідно до вимог законодавства. Система правил щодо обліку має п'ять рівнів, кожен з яких являє собою створення ряду документів (рисунок 1.1).

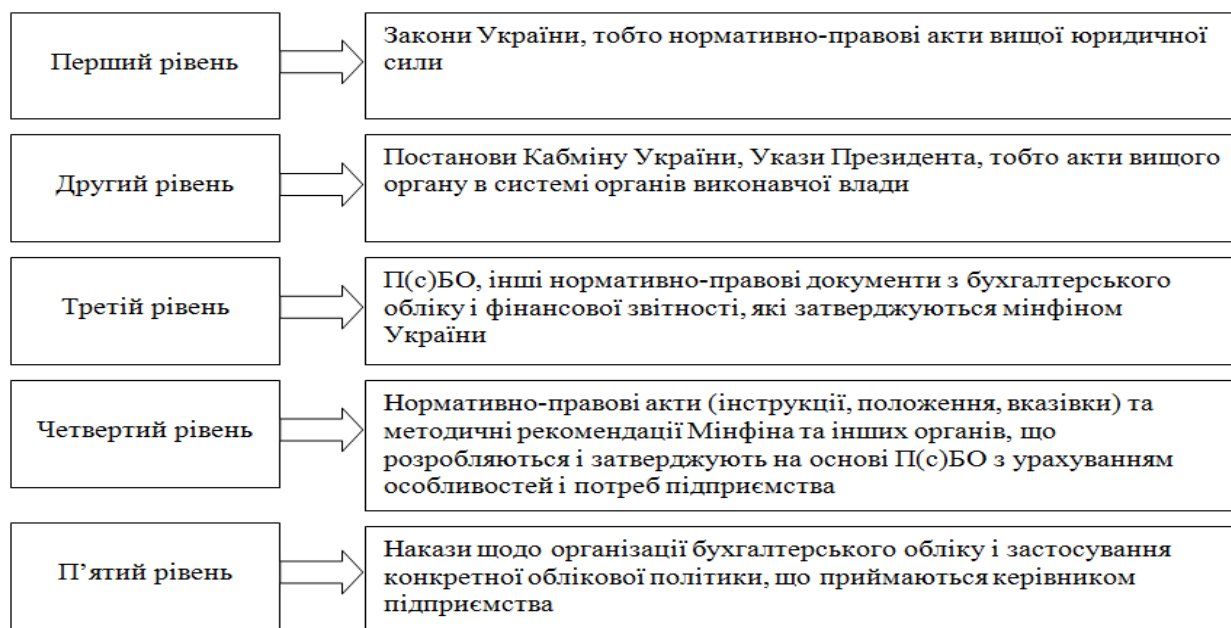

Рисунок 1.1 – Система рівнів законодавчого регулювання обліку

Джерело: [5].

Облік розрахунків з постачальниками нині є найважливішим об'єктом бухгалтерської роботи, оскільки на цю мету резервується більша частина грошової виручки.

Правові принципи обліку розрахунків з постачальниками та договірних зобов'язань описані в П(С)БО 11 «Зобов'язання». Технологія обробки інформації базується на стилі бухгалтерського обліку, який вибирає компанія [20].

Негативною складовою фінансової діяльності або позитивною можуть стати також рахунки, на яких оплачуються товари (роботи, послуги). У порівнянні із зобов'язаннями, пов'язаними з банківськими позиками, облігаціями, векселями, це відносно недорогога форма боргу. Гроші інших організацій можуть бути використані. У тому числі, якщо загальна сума кредиторської заборгованості буде значною, я побачу зниження ступеня життєздатності. Це може спричинити відмову інших компаній та фінансових установ від співпраці з цією компанією.

У плані рахунків показаний рахунок 63 для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, це називається «Розрахунки з постачальниками і підрядниками». Він призначений для ведення записів цінностей, завдань або наданих послуг. На цьому рахунку учасник фінансово-промислової групи здійснює облік розрахунків за товари, отримані учасниками ФГ. За кредитом рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» нараховується заборгованість за придбані товари та послуги, виконані роботи та послуги, за дебетом – погашення заборгованості, її списання тощо.

Аналітичний облік ведеться окремо по кожному постачальнику та підряднику: ведеться окремий документ (рахунок), що підтверджує оплату договору.

З переходом до ринкової економіки в Україні стала очевидною важливість аудиторської діяльності, яка регулюється низкою законодавчих актів, основним з яких є Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 року № 3125-12 (остання редакція прийнята 14.09.2006 р. № 140-V та набрала чинності 19.01.2007 р.) Цей Закон закріплює правові основи аудиторської діяльності в Україні, регулює формування незалежної системи фінансового контролю, і спрямована на захист

інтересів користувачів фінансової або будь-якої економічної інформації [13].

Основною частиною аудиторської діяльності є аудиторські послуги, які відповідно до законодавства поділяються на аудиторські послуги та інші послуги. Міжнародна практика аудиту включає послуги з надання впевненості (аудит та огляд історичної фінансової інформації, інші завдання з надання впевненості) та супутні послуги.

Відповідно до рішення Аудиторської палати України № 320/1 від 29 грудня 2015 року «Про застосування стандартів аудиту» від 01.02.2016 як Державні стандарти аудиту, перевірок, інших гарантій та супутніх послуг.

Таким чином, бухгалтерський облік, аудит та оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками регулюються великою кількістю законодавчих актів, а якісне розуміння їх вимог є необхідною умовою правильного ведення бухгалтерського, оподаткованого, аудиту.

1.2 Теоретико-методичні засади організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

В господарському процесі вони встановлюють взаємовідносини з різними суб'єктами щодо відпуску цінностей, робіт чи послуг для забезпечення їх безперервної експлуатації.

За таких умов господарювання компанії надають перевагу задоволенню особистих потреб і діють всупереч виконанню фінансових зобов'язань перед контрагентами. Ці операції негативно впливають на розвиток вітчизняної економіки і необхідно шукати шляхи їх усунення.

Взаєморозрахунки з постачальниками та підрядниками є результатом договірних відносин, які виникають у процесі придбання, тому цей процес потребує детального аналізу. Поняття «придбання», очевидно, ширше понять «купівля» та «постачання», оскільки для того, щоб виробляти цінні запаси, економіка повинна їх продати.

У фермерському господарстві діє постачальницьке підприємство, яке

забезпечує функціонування оборотних коштів, незамінних у досягненні основної мети створення господарства (отримання прибутку). Процес постачання є результатом постачання вартості та закупівлі.

Отже, «постачання» – це процес, у якому суб'єкт системи економічних відносин передає іншій стороні потребу в певних товарах і матеріальних цінностях. Доставка вивчається через процес переміщення товарів від одного предмета до іншого.

Використання терміну «постачання» доцільно, коли підприємство-постачальник організовує цей процес і задовольняє потреби споживачів. Крім того, доставка розуміється як динамічний рух вартості від одного до іншого, причому «доставка» відноситься до моменту, коли матеріальна цінність передається [14].

За визначенням «закупівлі» прийнято вважати процес забезпечення безперервності діяльності суб'єктів шляхом накопичення виробничих матеріалів на складах. Економіки самостійно аналізують фактори зовнішнього середовища, присутні на ринках ресурсів, і знаходять постачальників. Для здійснення своєї діяльності суб'єкт насамперед має здійснювати активні дії, пов'язані із встановленням відносин на основі обороту вартості із зовнішнім середовищем, тобто прийняттям і розпорядженням цінністю. Комунікація та взаємне узгодження її функцій забезпечують економіці успішну та прибуткову діяльність.

Оскільки очікується, що процес купівлі створить запаси, він пов'язаний з накопиченням активів. Для необоротних активів використання такого терміну є дещо недоречним, оскільки, наприклад, підприємство не зберігає основні засоби після кількох років на складі, де воно працює. Видно, що концепція закупівель має взаємозв'язок оборотних активів і запасів, а наявність оборотних активів має забезпечувати принцип безперервності виробничого процесу [23].

Економіка перетворює необхідні засоби в товар через пропозицію або обмін, таким чином відбувається процес обороту ресурсів. Тому ми можемо визначити придбання як відповідний процес обороту вартості від компанії-продавця до компанії-покупця з метою виконання умов контракту та задоволення

потреб економічних інтересів обох сторін. відношення.

У процесі постачання основним завданням є забезпечення потреб процесу в ресурсах – паливі, сировині, матеріалах, запасних частинах, тарі, малоцінних і швидкозношуваних предметах. Концепція процесу постачання розвивалася з точки зору зміни цільових показників і застосування сучасних методів обслуговування клієнтів (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Еволюція процесів постачання

Етапи	Цільові показники	Методи і концепції, які використовуються
До 1975 р. – постачання, орієнтоване на виконання замовлень	кількість і ціна	дослідження ринку постачання; розміщення замовлень на матеріали
1975-1985 рр. – інтегроване матеріально-технічне постачання	витрати і якість	маркетинг постачання; аналіз вартості і стандартизація; «пошук глобальних джерел»
1985-1995 рр. – управління постачанням	загальні витрати на володіння вартістю; термін виведення продукту на ринок; гнучкість	аутсорсинг і рішення «виробляти або купувати»; визначення обсягів закупівель у постачальників; «точно у строк»; логістика постачання
1995 р. – теперішній час зовнішнє управління ресурсами	вартість і спроможність змін підприємства	управління мережами і кооперативними об'єднаннями; створення команд, що діють спільно; управління постачальниками; електронне постачання.

Джерело: [3].

Отже, рух процесу постачання та його перехід від функції постачання, спрямованої на виконання замовлень, до іншої функції, що створює стратегію взаємодії в процесі постачання, суттєво свідчить про успішність господарської діяльності та потребує використання відповідних інструментів управління, Є сліди. Процес доставки може мати певні характеристики, які відображаються в типі доставки (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2 – Характеристика видів постачання

Види	Характеристика
Поставка	Особливий вид купівлі-продажу: оплачувана передача товарів продавцем (постачальником) покупцеві (замовникові)
Поставка відфактурована	Поставка, що є наслідком реально здійсненої угоди, за якою виписано та подано покупцеві товарний документ (рахунок із переліком, відправленого товару чи наданих послуг із зазначенням їх вартості, дати виписування, назви й адреси продавця і покупця, іншими даними)
Поставка негайна	Умова угоди купівлі-продажу, за якою куплений товар передають покупцеві безпосередньо після укладання угоди
Поставка невідфактурована	Надходження матеріальних цінностей на підприємство (до організації, установи) без рахунків постачальників, їх оприбутковують за актами приймання. Після надходження документів постачальників записи сторнують і показують фактичну вартість поставки
Постачання складське	Форма матеріально-технічного постачання, за якої надходження продукції від підприємства-виробника до підприємства-споживача здійснюється через бази та склади постачально-збутових організацій. Складське постачання зумовлює для підприємства-споживача додаткові витрати, пов'язані з переробкою та зберіганням товарів на складах
Постачання транзитне	Форма матеріально-технічного постачання, за якої підприємство-виробник здійснює поставки безпосередньо підприємству-споживачеві, не використовуючи баз та складів постачально-збутових організацій. На відміну від складського постачання, транзитне постачання забезпечує скорочення часу перебування засобів виробництва у сфері обігу, зниження витрат на завантажувально-розвантажувальні роботи й на зберігання товарів на складах

Джерело: [9].

Загальна система інструментів взаємодії постачальник-підприємство показана на рисунку 1.2.

Зобов'язання в господарському обліку відображаються як результат цивільно-правових зобов'язань, що випливають з договору.

Договір – діяльність сторін (юридичних і фізичних осіб), укладенням якої є виникнення товарно-грошових зобов'язань. Договір зобов'язує одну зі сторін (кредитора) надати певну вартість або якісно виконати роботу (надання послуг) (це товарна частина договору), а інша сторона (боржник) зобов'язується виконати тому протягом визначеного періоду (це частина валюти транзакції).

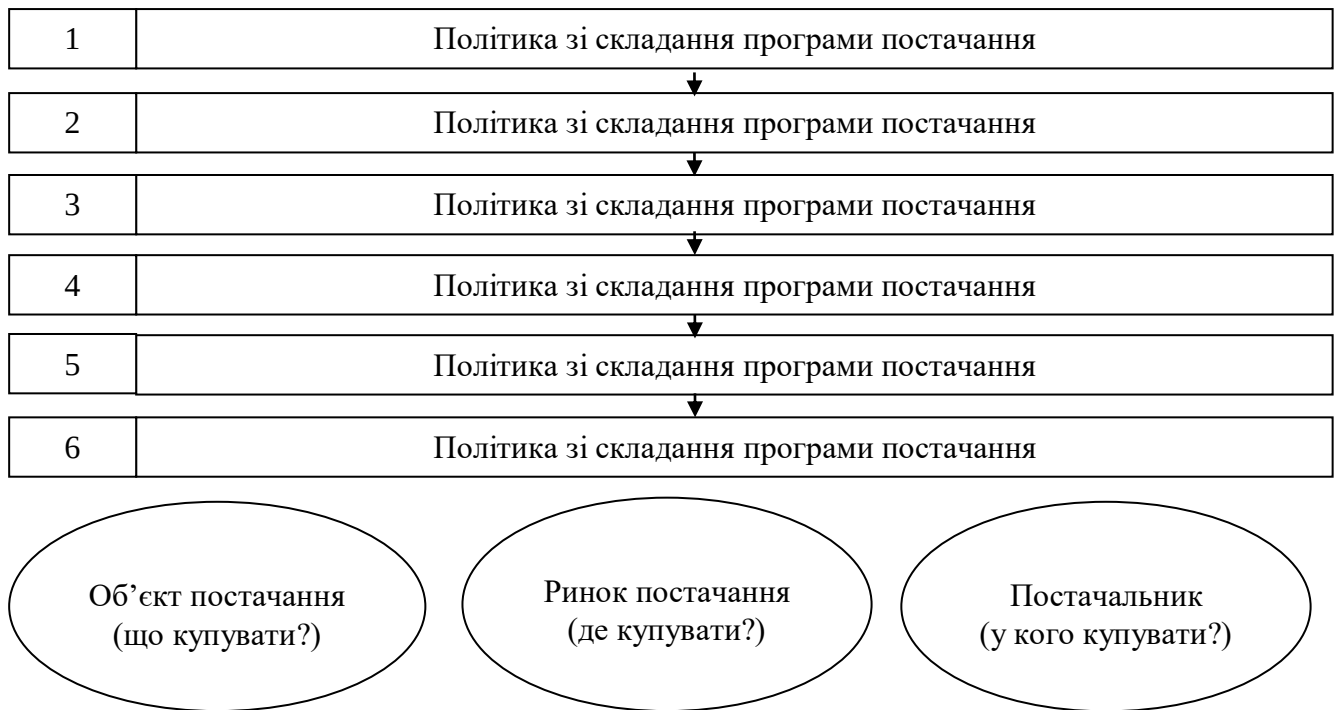

Рисунок 1.2 – Інструменти взаємодії бізнесу в секторі постачання

Джерело: [11].

Договір в умовах ринкових відносин є правовим актом, з якого випливають зобов'язальні правовідносини. Договір є основним засобом організації товарно-грошових відносин, він визначає зміст правовідносин і відповідні обов'язки учасників. Цивільний та Господарський кодекси України визначають основні умови та порядок укладення, відповідної зміни та розірвання договорів. Тому Господарський кодекс встановлює «свободу договору» і створює гарантії його виконання.

Такі положення ґрунтуються на наступних принципах: волевиявлення, тобто сторони мають право самостійно вирішувати узгодити будь-які умови договору, які не порушують закон; зразок договору; при укладанні договору сторони може змінювати умови або доповнювати зміст договору за консенсусом, досягнутим обома сторонами; сторони не мають права відступати від змісту договору, але можуть конкретизувати його умови; коли одна сторона пропонує угоду про приєднання іншим особам, ці особи не можуть вимагати зміни його змісту після підписання договору [12].

Порівняльна характеристика договорів поставки та договорів купівлі-

продажу наведена в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Порівняльна характеристика договорів поставки та договорів купівлі-продажу

Ознаки	Процес купівлі-продажу	Процес поставки
Підстава, виникнення відносин	Договір купівлі-продажу	Договір поставки
Сторони економічних відносин	Продавець, покупець	Продавець (постачальник)
Предмет відносин	Товар (майно), майнові права, право вимоги	Товар
Призначення отриманого товару	Не визначається	Лише на господарські потреби суб'єкта господарювання

Джерело: систематизовано автором.

Будь-яка сторона договірних відносин може бути боржником або кредитором, залежно від того, що ця сторона сподівається отримати, уклавши контракт, вигоди чи дохід, необхідний для ведення бізнесу. Важливою умовою договору поставки є те, що отримане за ним майно не може використовуватися для особистих потреб, а лише для здійснення господарської діяльності. Тому при виконанні договору поставки дотримується принцип автономності [4].

У будь-якій іншій ефективно функціонуючій економіці процес укладання угод триває. Вони забезпечують безперервність своєї діяльності та створюють економічну залежність від навколишнього середовища. Купівля-продаж – це вид договірних відносин, коли одна сторона передає або обіцяє передати у власність другій стороні (покупцеві) товар (майно), а покупець зобов'язується або зобов'язується прийняти товар (майно) і сплатити йому за це певну суму. Продаж Товаром за договором можуть бути товари, що відповідають чітким правилам. У свою чергу, контракт може бути використаний для купівлі-продажу товарів, доступних продавцю на момент укладення договору, а також товарів, які продавець створить або придбає в майбутньому. У договорі купівлі-продажу, крім

обов'язку передати покупцеві товар і прийняти вказану ціну, відображаються вимоги до якості, умови поставки, визначається порядок розрахунків і відповідальність сторін. Законодавством передбачена можливість укладення договору поставки, яка має місце, коли продавець (постачальник) зобов'язується для здійснення комерційної діяльності або в інших цілях передати товар у власність покупцеві в установлений строк з особою, місце проживання, сім'я чи інше. Незалежно від використання покупець зобов'язаний прийняти майно та передати суму. У договірних відносинах передача права власності є особливо важливою, оскільки це важлива умова процесу купівлі-продажу.

Важливим питанням щодо доставки за підписаним договором є умови доставки. Тобто, якщо договором передбачено поставку партіями протягом терміну дії договору, але термін поставки ще не визначено, поставки будуть здійснюватися рівними партіями щомісяця, якщо інше не передбачено чинним законодавством, тобто визначено за змістом зобов'язань або практикою комерційного обігу. На додаток до характеристик, які розглядаються для угод про продаж і поставку, також доступні типи контрактів, пов'язані з отриманням активів [19].

Постачальники та підрядники є частиною договірних відносин і процесу закупівель. Більшість авторів вважають, що постачальники - це підприємства (установи, організації), які надають вартість і продукцію. Визначте постачальників, які можуть надавати послуги та виконувати роботи на додаток до надання необхідних товарів і матеріальних цінностей бізнесу. Постачальники представляють себе як виробники продукції і можуть виступати як її виробники, а також брати участь в обігу продукції.

Вважаємо, що під постачальниками розуміються суб'єкти господарювання, які вводять в обіг або беруть участь в обігу продукцію, доставляють цінності (необоротні активи, матеріали, паливо, сировину), надають послуги (постачання води, газу), а також проведення робіт (поточний та капітальний ремонт).

Роз'яснюючи поняття «підрядник», багато дослідників вважають, що під підрядником розуміється підприємство (організація, установа), яке виконує

будівельно-монтажні роботи для замовників згідно з договором підряду.

Отже, зобов'язання – це розрахункові відносини між господарствами в процесі господарської діяльності, в результаті яких розрахунок не завершено. Унаслідок виникнення боргу боржник зобов'язаний вчинити певні дії на користь кредитора: сплатити кошти, виконати роботи, передати майно або утриматися від вчинення певних дій, а кредитор зобов'язаний вимагати від боржника виконання його обов'язку [25].

Тому в господарських договорах визнаються порядок і форми розрахунків між постачальниками і підрядниками (готівковий, безготівковий, кредит або попередня оплата, бартер). Примирення є дуже важливою основою для виконання зобов'язань. Розрахунок здійснюється готівковим або безготівковим розрахунком до банківської установи. Між установами, підприємствами, організаціями можуть здійснюватися безготівкові розрахунки. Безготівковий розрахунок є основною формою погашення боргу.

1.3 Організаційно-інформаційне забезпечення оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками аграрного підприємства

Усі господарства розраховуються з постачальниками. Сучасна платіжна криза, яка виникла через низький рівень касової, договірної, розрахунково-платіжної дисципліни, ще раз доводить актуальність питання вдосконалення взаємозв'язку та організаційних систем бухгалтерського обліку, аудиту та податкових розрахунків суб'єктів господарювання.

Візіренко С.В. стверджує, що в умовах жорсткої конкуренції необхідним завданням для значної кількості підприємств є саме підтримка конкурентоспроможності та підвищення ефективності діяльності. У реальних умовах економічного розвитку дуже гостро і чітко постає подальший розвиток логістики та управління різними контрактними ланцюгами поставок. З огляду на це витрати на логістику, особливо як один із показників оцінки ефективності логістичної системи, складають 10-12% у структурі ВВП розвинених країн. Однак

в Україні значення цього показника становить приблизно 15% [2].

Використовуючи методи управління процесами, можна знизити витрати на ці логістичні процеси. Операції з постачання є важливим бізнес-процесом для підприємства і потребують постійного контролю та вдосконалення. Для вирішення подібних завдань і поєднання характеристик підприємства додатково аналізується та використовується досвід. Одним із них є впровадження еталонних моделей, які є бізнес-еталонними рішеннями для компаній у всьому світі та включають перевірені процедури та методи управління організаціями.

Коновалова К.Т. стверджує, що характеристика обліку кредиторської заборгованості є актуальною в умовах господарської діяльності, оскільки її раціональна організація впливає на розмір оборотних коштів господарства, дозволяє більш ефективно розподіляти залучені кошти та запобігати простроченню. рахунки від оплати [8].

Від зародження ринкових відносин і до сьогодні в Україні існують проблеми, пов'язані з кредиторською заборгованістю:

а) у процесі антикризового нагляду за фінансовими умовами важливою є можливість стейкхолдерів приймати своєчасні та адекватні рішення з урахуванням існуючої політики управління, якості та актуальності інформації про стан взаєморозрахунків з кредиторами, які базуються за даними бухгалтерського обліку кожного суб'єкта. Це призвело до неможливості отримати облікову інформацію про кредиторську заборгованість, достатню для подальшого аналізу суми та форми розрахунків з кредиторами;

б) питання ведення довгострокового обліку кредиторської заборгованості та оцінки поточної кредиторської заборгованості за продукцію (товари, роботи, послуги);

в) у нашому випадку використовуються традиційні методи аналізу зовнішньої кредиторської заборгованості, але цей метод не завжди є доцільним через відсутність необхідного обсягу доступної та достовірної інформації щодо розрахунків з кредиторами. Крім того, поширена криза неплатежів, яка характеризує сучасну українську економіку, викликає сумніви щодо корисності,

об'єктивності та своєчасності аналітичних результатів. Використовуючи вітчизняний підхід, не можна чітко оцінити стан кредиторської заборгованості та масштаби її впливу на фінансово-економічний стан підприємства [18].

Особливістю кредиторської заборгованості є одночасне виникнення джерела відповідних фінансових ресурсів і напряму їх розміщення, тобто одночасно відбуваються такі стадії ресурсного циклу: «Розміщення» (тобто продукції, яку підприємство має виробити); «Формування джерела» (тобто отримання вартості матеріалів, сировини, електроенергії); «Використання фінансових ресурсів» (тобто використання матеріалів, сировини в процесі виробництва). Наприклад, економіка отримує сировину, а потім використовує її для виробництва власної продукції.

Організована обчислювальна система повинна відображати та описувати економічну діяльність з необхідними специфікаціями. В умовах автоматизації мають здійснюватися заходи щодо забезпечення економічної стабільності та конкурентоспроможності підприємств.

Шендригоренко М.Т. та Ротозєєнко Ю.В. [26] зазначали, що процес постачання є важливою ланкою в діяльності суб'єкта, тому від якості, кількості залежить ритмічність виробництва, дотримання контрактних термінів, якість продукції, наявність чи недостатність запасів тощо, поставка поставлених матеріалів Умови поставки. Процес постачання здійснюється в кілька етапів, як показано на рисунку 1.3.

Планування процесу постачання починається з визначення потреб у ресурсах і визначення кількості постачання кожного типу, марки, специфікації, палива, сировини, матеріалів, балансу матеріалів і технічної підтримки. Процес постачання включає організований збір інформації про необхідні товарні запаси, участь у виставках, ярмарках, аукціонах, аналіз усіх джерел для подальшого задоволення потреб у ресурсах з метою чіткого вибору найбільш оптимізованої продукції, укладання ділових контрактів з постачальниками на постачання продукції, отримання та організація постачання ресурсів, складування та забезпечення необхідними матеріальними ресурсами.

Рисунок 1.3 – Система управління логістикою для процесу постачання
Джерело: [10].

Наступним етапом є власне процес постачання, який передбачає певні заходи, пов'язані із заготівлею, транспортуванням, управлінням зберіганням матеріальних ресурсів та їх збереженням.

Афанас'єва І.І., Розмислов О.М. стверджують на важливості постійно вдосконалювати та покращувати облік розрахунків з постачальниками [1]:

- необхідно стежити за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості, оскільки її перевищення може становити загрозу фінансовій стабільності економіки та призвести до необхідності залучення додаткових

коштів, перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською може призвести до банкрутства компанії;

- постачальникам варто окремо проаналізувати склад і структуру кредиторської заборгованості та проаналізувати умови утворення заборгованості або можливі умови погашення, що допоможе оперативно виявити прострочену заборгованість і вжити заходів щодо її стягнення;

- контролювати оборотність кредиторської заборгованості та стан розрахунку простроченої заборгованості, оскільки в умовах інфляції затримки платежів призводять до того, що суб'єкти підприємницької діяльності фактично отримують частину вартості продукції, тому рекомендується вдосконалити систему авансових платежів;

- виконувати договірні роботи на достатньо високому рівні, затверджуючи типові форми, що відтворюють найбільш відповідну та необхідну інформацію.

У результаті кредиторська заборгованість управлятиметься більш ефективно, тим самим підвищуючи фінансову стабільність економіки.

Савченко А.М. зазначив, що розвиток економіки вказує на зміну змісту корпоративного обліку, що пов'язано з модифікацією оподаткування відповідно до норм Податкового кодексу України, який було створено законодавчо [24].

Дебіторська та кредиторська заборгованість відображається в бухгалтерському обліку господарства та свідчить про його господарську діяльність. У процесі господарської діяльності певна заборгованість може набувати статусу безнадійної. Методи бухгалтерського обліку, які враховують і відображають безнадійну заборгованість, списану через закінчення строку позовної давності, можуть бути застосовані та відновлені, коли строк позовної давності переривається. Цей метод є застосовним і може бути застосований у практичній діяльності підприємств.

Подмешальська Ю.В. стверджує, що обліково-аналітичне забезпечення є невід'ємною частиною системи управління, суть якої полягає в об'єднанні обліково-аналітичних операцій у процес, подальшому проведенні мікроаналізу та забезпеченні безперервності процесу, застосуванні результатів при необхідні

управлінські рішення. Удосконалюються методи та нормативи бухгалтерського обліку з метою їх раціонального використання в рамках єдиної обліково-аналітичної системи.

Обліково-аналітичні системи містять оперативну інформацію та здійснюють економічний аналіз з використанням виробничо-довідкової, статистичної та інших видів інформації. Отже, обліково-аналітичні системи – це систематизація та оцінка інформації для прийняття управлінських рішень на макро- та макрорівнях [17].

Мармуль Л.О. говорить, що під тиском факторів підприємства перетворюються на складні економічні системи. З метою забезпечення управління даними системами потрібні нові підходи, котрі дозволять їм ефективніше функціонувати не лише в поточному періоді, а й довгостроковій перспективі. У таких умовах збільшується потреба у подальшому розвитку внутрішньогосподарського контролю [32].

Внутрішній аудит слугує внутрішнім контролем компанії та спрямований на надання інформації про всі аспекти економіки.

Концептуальний підхід до аудиту організації має бути розроблений з урахуванням стратегій, виведених із змісту внутрішніх бізнес-стандартів. Стратегічна модель є основою для загального плану, плану аудиту для конкретної компанії, а також може використовуватися аудитором для підготовки робочих документів. Ми відтворюємо модель стратегій аудиту торгівлі товарами.

У стратегії аудиту можна виділити методологічні, організаційні та інформаційні аспекти. Організаційний аспект передбачає створення виконавської групи, розподіл обов'язків та встановлення термінів перевірки, необхідних для її якісного проведення. Методичні аспекти відображаються в таких документах, як плани перевірок та генеральні плани.

Науковці вважають, що в рамках системного забезпечення даної стратегії обчислювального аудиту необхідно виділити наступні елементи: предмет перевірки, процедури аудиту, інформаційне забезпечення, зміст і форму документів, що подаються аудитором за результатами аудиту. результати.

Хазанюк А.М. зазначив, що в Україні на 1000 жителів значно менше систем управління якістю, що відповідають стандартам ISO серії 9000, ніж у Китаї (у 3,5 рази), Іспанії (30 разів), Італії (40 разів). Незважаючи на це, за оцінками експертів-практиків, частка реально діючих сертифікованих систем управління якістю в Україні не перевищує 20%. Це послаблює конкурентні позиції суб'єктів господарювання, в тому числі агробізнесу, на внутрішньому та зовнішньому ринках [25].

Об'єктом аудиту є підприємство, яке перевіряється. Аудити в галузі якості поділяються на: аудит системи управління якістю, аудит якості продукції, аудит якості процесу. На цій основі внутрішній аудит проводиться керівництвом компанії або від його імені для досягнення внутрішніх цілей. Зовнішні аудити включають «аудити другою стороною» або «аудити третьою стороною».

Після сертифікації управління якістю діяльності компанії за стандартом ДСТУ ISO 9001:2009 або міжнародним стандартом ISO 9001:2008, організація повинна переконатися, що вимоги їй надалі виконуються. Існує кілька видів дій: внутрішні аудити; періодичні аналізи управління; планові наглядові аудити та аудити, що проводяться третіми сторонами.

Також Коротаєва І.Р. вважає, що міжнародні стандарти не лише узагальнюють накопичений досвід різних країн, а й активно впливають на розвиток національних систем. Актуальним питанням сьогодні є імплементація міжнародних стандартів у сфері бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування, оскільки національна стратегія реформування передбачає використання PKU, IFRS, IAS, ISA та різних міжнародних стандартів контролю (COCO, SAC, SAS, СОБИТ, Sarbanes-Oxley Ast), що є характерним для більшості країн з розвинутою інфраструктурою відносин [24].

Впровадження стандартів є умовою активного розвитку України та співпраці з економічно розвинутими країнами зарубіжжя.

Міністерство фінансів України регулярно коригує національні стандарти для наближення їх до міжнародних стандартів, тим самим скорочуючи розрив між вітчизняними системами бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту та

світовою практикою. Повне запровадження міжнародних стандартів – це питання часу. Деякі країни вже зробили кроки в цьому напрямку. З огляду на це Україні варто проаналізувати свій досвід і не допускати помилок.

Кудінов В.В. висвітлив відмінності між МСФЗ та НП(С)БО. Автори заявили, що примітки, надані за МСФЗ, детально розкривають характер операцій. Наприклад, НП(С)БО не має звіту, який розкриває інформацію за бізнес-єдиницями, і немає вимог щодо розкриття суми невикористаних кредитних коштів або інформації про розподіл кількості акцій, залучених до спільної діяльності. вимоги до відображення даних в обліковій політиці [25].

Крім того, МСФЗ зосереджується на розкритті об'єктивних даних про поточний фінансовий стан компанії. Таким чином, вони базуються на справжніх показниках справедливої вартості активів і зобов'язань. Оцінювати його можна по-різному – цей процес надається суб'єкту підприємницької діяльності «покупкою». Крім того, немає єдиних вимог, є лише загальні практики. Розробка політики оцінки активів і пасивів за МСФЗ є трудомістким завданням, яке вимагає переходу на міжнародні стандарти.

Таким чином, питання організації, методики та розвитку бухгалтерського, податкового обліку та аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками у вітчизняній практичній літературі ще не висвітлені у повній мірі, тоді як чинна законодавча база набуває особливої актуальності у подальших дослідженнях.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

2.1 Організаційно-економічна характеристика аграрного підприємства

Фермерське господарство «Рута 2013» Конотопського району Сумської області функціонує відповідно до положень Законів України «Про фермерське господарство», «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», нормативно-законодавчих документів про землю та інших законодавчих актів України.

Учасниками (засновниками) Господарства є: Назаренко Сергій Павлович та Журбенко Андрій Володимирович. Господарство керується в своїй діяльності законодавством України, статутом.

Місцезнаходження Фермерського господарства «Рута 2013»: 41700, Сумська область, Конотопський район, місто Буринь, вул. Першотравнева, 69. За час своєї діяльності підприємство не змінювало юридичної адреси. Підприємство не входить до жодного об'єднання підприємств і не має відокремлених підрозділів і дочірніх підприємств.

Фермерське господарство «Рута 2013» – підприємство, що спеціалізується на вирощуванні та торгівлі сільськогосподарськими культурами. Основні види економічної діяльності: «01.11 Вирощування продовольчих культур (крім рису), бобових та олійних».

Основну інформацію про компанію дивіться у паспорті ФГ «Рута 2013» (таблиця 2.1).

Основними видами економічної діяльності є вирощування, вирощування, переробка та збут зернових, технічних культур та інших культур: діяльність із вирощування зернових, зернобобових, кормових та технічних культур, цукрових буряків, соняшнику, картоплі та овочів.

Таблиця 2.1 – Паспорт Фермерського господарства «Рута 2013»

Повне найменування	Фермерське господарство «Рута 2013»
Організаційно-правова форма	Фермерське господарство
Місце знаходження	Україна, Сумська обл., м. Буринь, вул. Першотравнева, буд. 69
Галузь	Сільське господарство
Види діяльності із зазначенням найменування виду діяльності та коду за КВЕД	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
Середня кількість працівників, осіб	4

Джерело: складено автором за матеріалами фермерського господарства.

Основною метою ФГ «Рута 2013» є здійснення сільськогосподарської, виробничої, комерційної, інвестиційної та іншої підприємницької діяльності, надання послуг, здійснення фінансово-торговельних операцій та іншої діяльності, не забороненої чинним законодавством України, з метою одержання прибутку від інвестиційного капіталу, та реалізація інтересів засновників і працівників господарства на основі прибутку (доходу).

Мета фермерського господарства «Рута 2013»: вирощування зернових і товарних культур; овочівництво, декоративне садівництво та розсадництво; вирощування, переробка та реалізація: зернових, зернобобових, кормових і товарних культур, цукрових буряків, соняшнику, картоплі. овочі та інші види діяльності.

У сільськогосподарському виробництві фермерське господарство «Рута 2013» Конотопського району Сумської області використовує орендовані землі: державні та особисті. Основним напрямком господарства є виробництво зерна.

Використання робочої сили дуже ефективне. Кожен працівник обслуговує більше одного виду техніки та ремонтує сільськогосподарську техніку взимку. Штат керівного органу скорочено до мінімуму: всі працюють за сумісництвом.

Є ще багато проблем, які необхідно вирішити в майбутньому економічному розвитку. На балансі господарства знаходиться техніка, яка повністю використала свій ресурс. При нормативі експлуатації 8 років машинно-тракторна техніка

працює понад 16 років через відсутність коштів. Тому підвищується ризик перевитрати палива та запчастин, частих поломок, виробничих травм.

Метою підприємницької діяльності є отримання прибутку від провадження основної діяльності та інших видів діяльності на користь підприємства та його власників, а також здійснення інших операцій відповідно до вимог законодавства та статут.

Основні стратегічні завдання агропромислового комплексу «Рута 2013» відповідають наступним критеріям: конкретність, вимірність, досяжність, актуальність та визначеність у часі. Стратегічною метою господарства є забезпечення стабільної позиції на ринку шляхом отримання достатнього прибутку.

У 2022 році наша Україна поринула в трагічні події, що не може не відобразитися на діяльності досліджуваних господарств. Через російську військову агресію та територіальний статус досліджуваного підприємства підприємство не змогло вчасно розчистити поля та розпочати посівні роботи. Через це у 2022 році оброблено та засіяно кукурудзою лише 86 га землі. Така ситуація призвела до значного скорочення загальних корпоративних зборів зерна протягом досліджуваного періоду.

Суб'єкти дослідження – платники податку на додану вартість. На основі наведених фактичних даних проаналізуємо динаміку земельного фінансування та структуру досліджуваних господарств (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2- Склад і структура земельних фондів

Показники	Роки			2022 р. в % до 2020 р.
	2020	2021	2022	
Сільськогосподарські угіддя, га	337,48	381,98	395,85	117,3
В тому числі рілля, га	337,48	381,98	395,85	117,3

Джерело: розраховано автором за даними додатків

Фермери зобов'язані забезпечити умови праці та відпочинку своїх працівників відповідно до укладеного трудового договору. Це включатиме дотримання правил безпеки та пожежної безпеки. Розглянемо більш детально

майновий склад і структуру господарства «Рута 2013» Конотопського району Сумської області за досліджуваний період (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3 – Склад та структура активів ФГ «Рута 2013»

Стаття	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відх. +, - 2022 р. від 2020 р., тис. грн.
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Пито ма вага, %	тис. грн.	Пито ма вага, %	
Необоротні активи, в т.ч.	7881,0	67,65	8860,7	68,85	7639,4	72,05	-241,6
Основні засоби	1649,7	14,16	2629,4	20,32	7091,9	66,90	+5442,2
Оборотні активи, в т.ч.	3771,2	32,35	4080,7	31,15	2963,0	27,95	-808,2
Запаси	1120,0	9,60	2278,1	17,60	1478,6	13,95	+358,6
Дебіторська заборгованість за продукцію товари, роботи, послуги	1831,8	15,72	1098,2	8,50	688,8	6,50	-1143,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	-	-	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	176,2	1,50	0	-	108,8	1,00	-67,4
Витрати майбутніх періодів	643,2	5,50	704,4	5,4	686,8	6,50	+43,6
Баланс	11652,2	100	12941,4	100	10602,4	100	-1049,8

Джерело: розраховано автором за даними додатків

Склад та структуру активів фермерського господарства «Рута 2013» розраховано на підставі фінансової звітності за 2020-2022 роки. У 2022 році ми спостерігали зменшення вартості необоротних активів з 7881 тис. грн. У 2020 році він становитиме 7 639 400 гривень. У 2022 році зменшення оборотних активів Dynamic Central Africa пов'язане з перерахуванням частини коштів з обороту в оновлений парк сільгосптехніки.

Бачимо, що основна частка припадає на оборотні активи компанії: у 2020 році їх частка становила 94,3%, знизившись до 80,8% у 2022 році. Це відбулося за рахунок зменшення витрат на запаси на 11 683 100 грн. та інша дебіторська заборгованість на суму 10 362 700 грн.

Водночас дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги зменшилась на 1143 тис. грн. Протягом трьох років ведеться виважена політика щодо боржників, які розслідуються за розкрадання коштів підприємств.

У структурі та вартості необоротних активів прослідковуємо збільшення вартості основних засобів на 5442200 грн. 2022 порівняно з 2020 роком. Зростання відбувається поступово і у 2021 році обсяг основних фондів досяг 2629400 гривень. Господарство не має нематеріальних активів.

За період 2020-2022 років оборотні активи зменшилися на 808,2 тис. грн. Але сам склад оборотних активів зазнав різних змін. Таким чином, вартість акції зросла з 1120 000 грн. до 1478600 грн., тобто 358600 грн. Більше порівняно з минулим роком. Натомість дебіторська заборгованість зменшилася з 1 831 800 грн у 2020 році до 688 800 грн. 2022 рік. Зменшення склало 1 млн 143 тис. грн. Дещо змінився склад грошових коштів та їх еквівалентів. Його розмір зменшився на 67400 гривень. Період 2020-2022. Відбуваються суттєві зміни в складі витрат майбутніх періодів. У 2020 році сума витрат майбутніх періодів становила 643 200 грн, але за два роки до 2022 року ці витрати склали 686 800 грн, збільшившись на 43600 грн. Оскільки господарство не має дебіторської заборгованості за кошторисом, це є позитивним фактором для заходу.

Дослідження показало, що за період 2020-2022 роки загальний залишок зменшився на 1 049 800 гривень. Зменшується сума дебіторської заборгованості та зростає вартість основних засобів.

ФГ «Рута 2013» є платником податку на додану вартість відповідно до Витягу №1918024500002 від 18.01.2019 року за підписом Начальника Конотопського управління ГУ ДФС у Сумській області Майданевича А.В. Відповідно в Витягу відображені реквізити рахунку в системі електронного адміністрування податку на додану вартість.

Вивчивши баланс підприємства в додатку до книги, ми виявимо, що основу активів підприємства складають поточні зобов'язання. Тому розглянемо склад та структуру поточної заборгованості фермерського господарства «Рута 2013» (таблиця 2.4).

У структурі поточної заборгованості найбільшу питому вагу у 2020 році займали короткострокові кредити банків, інші поточні зобов'язання – 50%, поточна кредиторська заборгованість із заробітної плати – 48,8%. У 2022 році у ФГ «Рута 2013» зникла частина поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги, а інші поточні зобов'язання зменшилися.

Таблиця 2.4 – Поточний склад та структура заборгованості фермерського господарства «Рута 2013»

Стаття	2020		2021		2022		Відх. +, - 2022/ 2020, тис. грн.
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Пито ма вага, %	тис. грн.	Питома вага, %	
Кроткострокові кредити банків	2763,0	99,73	2198,3	99,66	445,3	100,0	-2317,7
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	7,5	0,27	7,5	0,34	-	-	-7,5
Всього	2770,5	100	2205,8	100	445,3	100	-2325,2

Джерело: розраховано автором за даними додатків

З точки зору структури джерел фінансування навіть у 2020 році значну питому вагу становлять поточні зобов'язання підприємств. Проте ще у 2021 році фінансову стратегію було переглянуто, зменшено частку поточного боргу та частку власного капіталу. У 2022 році через складну ситуацію в Україні та введення воєнного стану свою сільськогосподарську продукцію не вдалося вчасно реалізувати, і ФГ «Рута 2013» знову змушене було скористатися кредитними коштами. Таким чином, у 2022 році поточна заборгованість зростає з 7335700 гривень у 2021 році до 22 827 000 гривень у 2022 році.

Проаналізуємо забезпеченість господарства трудовими ресурсами, їх наявність та зайнятість для характеристики динаміки середньорічної чисельності працівників. Також їх зайнятість у сфері діяльності. Господарство «Рута 2013», яке в цей період перебувало на воєнному стані, спеціалізувалося на виробничій діяльності в галузі рослинництва (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5 – Середньорічна чисельність працівників

Показники	Роки			2022 р. в % до 2020 р.
	2020	2021	2022	
Середньорічна чисельність працюючих, осіб	3	4	4	133,3
в т.ч. в рослинництві	3	4	4	133,3

Джерело: розраховано автором за даними додатків

У 2020 році на фермі «Рута 2013» було лише троє працівників, а у 2021 та 2022 роках зросла до чотирьох.

Праця, як власне діяльність людини, є основою всього матеріального виробництва. Носієм праці є трудові ресурси підприємства. За досліджуваний період сільськогосподарські угіддя господарства збільшилися на 17,3%. Кількість працюючих у господарстві зросла на 33,3% за рахунок рослинництва та відсутності тваринництва.

Таблиця 2.6 – Склад і структура статутного капіталу фермерського господарства «Рута 2013»

Стаття	2020 р.		2021р.		2022р.		Відх. +, - 2022 р. від 2020 р., тис. грн.
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %	
Додатковий капітал	7881,0	88,73	8800,7	82,00	7639,4	75,21	-241,6
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1000,7	11,27	1874,9	18,00	2517,7	24,79	+1517,0
Всього	8881,7	100,00	10735,6	100,00	10157,1	100,00	+1275,4

Джерело: розраховано автором за даними додатків

Як видно з таблиці 2.6, склад і структура власного капіталу господарства включає додатковий капітал і нерозподілений прибуток (непокриті збитки). Загальні додаткові капітальні витрати за 2020 рік склали 7881,0 тис. грн. відповідно становили 88,73% загального статутного капіталу. У 2020 році інша частина нерозподіленого прибутку господарства (непокриті збитки) склала 1 000 700 гривень, що становить 11,27% від загальної вартості власного капіталу. За

результатами господарської діяльності у 2022 році статутний капітал досяг 10 157 100 грн, що змінило динаміку питомої ваги на користь нерозподіленого прибутку (непокритих збитків). Додатковий капітал у 2022 році зменшився на 241 600 грн. Порівняно з 2020 роком сума склала 7639400 гривень. При цьому нерозподілений прибуток (непокриті збитки) у 2022 році становив 2517700 грн. , відповідно на 24,79% порівняно з попереднім 2020 роком, тобто зростання на 1517 тис. грн. відповідно до. Таким чином, за досліджуваний період вартість власного капіталу зросла з 8881700 грн. До 10157100 грн., або 1275400 грн. відповідно до.

Таблиця 2.7 – Оцінка та структура чистого прибутку ФГ «Рута 2013»

Показник	2020 р.	2022р.	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	11711,4	5416,5	-6294,9	46,25
Разом чисті доходи, тис.грн.	11711,4	5416,5	-6294,9	46,25
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	10599,2	4658,4	-5940,8	43,95
Інші операційні витрати, тис.грн.	249,5	115,3	-134,2	46,21
Разом витрати, тис.грн.	10848,7	4773,7	-6075,0	44,00
Чистий прибуток (збиток), тис.грн.	862,7	642,8	-219,9	74,51

Джерело: розроблено автором на підставі даних фінансової звітності господарства

Виходячи з даних таблиці 2.7 видно, що чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у досліджуваному 2022 році порівняно з базовим 2020 роком зменшився на 6294,9 тис. грн. Сума склала 5 416 500 гривень. Тобто 46,25%.

Ця зміна також стосувалася собівартості реалізованої продукції, яка за цей же період зменшилася порівняно з 2020 роком на 5 940 800 гривень, або на 43,95%. Відповідна зміна відбулася і в складі інших операційних витрат, які склали 134,2 тис. грн., порівняно з 46,21%. Усе це вплинуло на загальну собівартість витрат, яка у 2022 році зменшилася на 6,075 млн грн до 4,7737 млн грн, що становить 44% витрат базового періоду. Отже, чистий прибуток (збиток) за 2022 рік становив 642 800 грн, тобто 219 900 грн. Порівняно з 2020 базовим роком це зменшення лише на 74,51%, або зменшення на 25,49%.

Аналіз відповідних показників дозволяє найбільш точно оцінити економічний і фінансовий стан об'єкта дослідження. Розрахуємо ліквідність фірм у базі дослідження (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 – Показники ліквідності «Рута 2013»

Показник	Нормативне значення	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відх. +, - 2022 р. від 2020 р., тис. грн.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0,2-0,3	0,011	0,190	0,104	0,093
Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 0,6	0,308	1,099	0,675	0,367
Коефіцієнт загальної ліквідності	> 1	0,564	2,565	1,043	0,479
Чистий оборотний капітал	> 0	-34287	14175	973	35260,2

Джерело: розраховано автором за даними додатків

Коефіцієнт абсолютної ліквідності динамічно зростає на 0,093, але його значення значно менше нормативного значення. Коефіцієнт швидкої ліквідності має нормативне значення з динамікою зростання у 2022 році на 0,367. Значення загального коефіцієнта ліквідності у 2021 та 2022 роках є вищими за норму та динамічно зростають. Це свідчить про стабільність бізнесу та можливість бізнесу вести позитивну діяльність незважаючи на відсутність кредитних коштів та зовнішніх джерел фінансування. Чистий оборотний капітал вище 0, що є позитивним для компанії та відображає її збалансовану фінансову політику.

Вивчаючи фінансову діяльність фермерського господарства «Рута 2013» можна побачити, що воно є мікропідприємством. Всі фінансові аспекти бізнесу довірені бухгалтерам. Варто зазначити, що підприємство як база практики не має цілком виваженої політики. Корпоративні активи скорочуються. Крім того, компанія значною мірою покладається на позикові кошти, тобто короткострокову кредиторську заборгованість. Проте, незважаючи на складне становище підприємств, ймовірність банкрутства є низькою, що свідчить про ефективність рішень щодо господарської діяльності.

2.2 Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на підприємстві

У сучасних умовах ефективні відносини компанії з партнерами залежать від організаційного стану її розрахункового документообігу з постачальниками та підрядниками. Належне ведення обліку розрахунків з постачальниками є невід'ємною частиною ведення бізнесу та якісних процесів управління. Якщо компанія не налагоджує процес оформлення платіжних документів з постачальниками та підрядниками, управління часто є неефективним, оскільки існує підвищена ймовірність штрафів через несвоєчасну оплату рахунків-фактур постачальникам або оприбуткування цінних предметів, а також поведінку осіб, які мають значну відповідальність. буде вплинути. Неконтрольоване, що зменшує прибутки компаній.

Під час ведення бізнесу, створення та передачі ключових документів і звітних документів для розрахунків з постачальниками та підрядниками задіяно багато суб'єктів, тому документи можуть бути втрачені, неправильні або не підготовлені вчасно. Це означає створення налагодженої системи обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, продуманої системи офіційних дій та документообігу, яка організовує повну облікову інформацію в документообігу підприємства.

Документація є важливою частиною методу бухгалтерського обліку, оскільки використовується для первинного контролю за господарськими операціями і є необхідною умовою відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку.

Формування обґрунтованого документообігу залежить від організаційної структури підприємства, форми організації бухгалтерського обліку, напряму документообігу, чисельності персоналу, залученого до обліку та контролю, видів основних документів і документів звітності, кількості технічної документації тощо. Функції обчислювальної техніки та комп'ютерних програм, що використовуються в процесі обліку розрахунків з постачальниками. Платіжна

документація між постачальником і покупцем залежить від терміну оплати та її форми (касовий або розрахунковий рахунок).

Рисунок 2.1 – Графік розрахунків між постачальниками, підрядниками та покупцями в залежності від терміну та форми розрахунків

Джерело: [2].

Пристаюючи до розробки організаційного плану обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, необхідно підготувати перелік господарських операцій підприємства та чітко візуалізувати організаційну структуру підприємства та кількість задіяних посадових осіб. Діяльність кожного підприємства має певні особливості (рисунок 2.2).

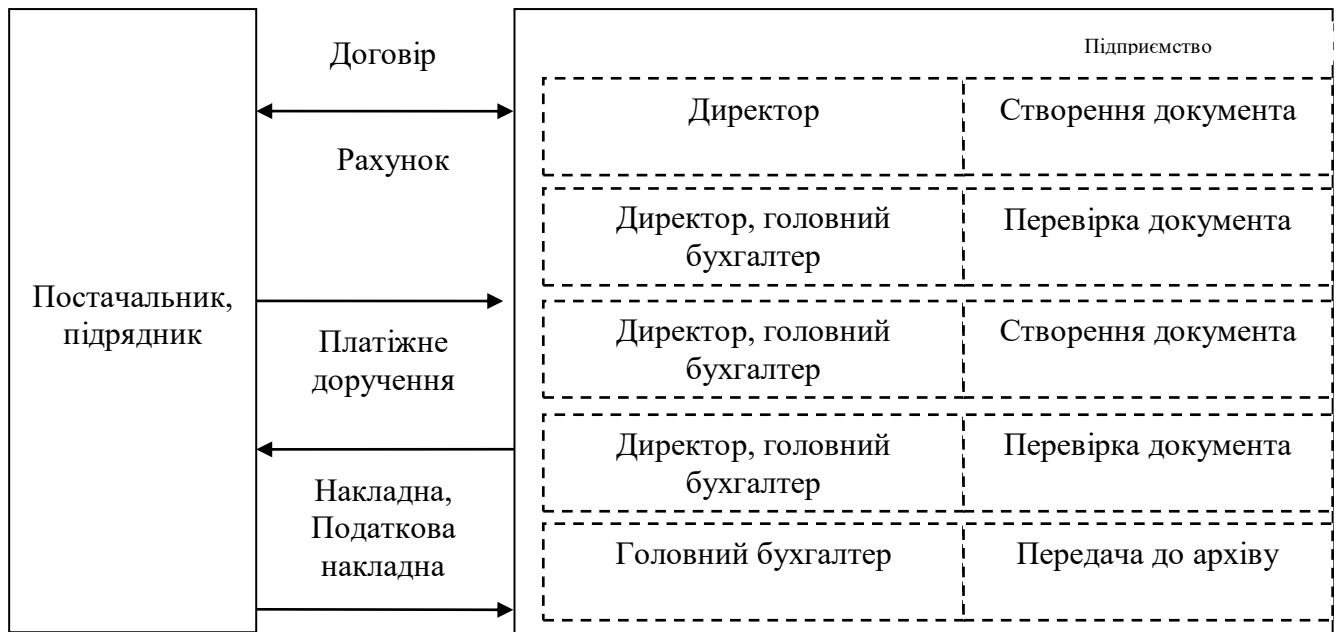

Рисунок 2.2 – План передачі розрахункових документів між підприємствами та постачальниками і підрядниками

Джерело: [2].

Господарську діяльність підприємства можна відобразити лише на основі своєчасно, правильно оформленої та заповненої всіма реквізитами документації. Документи, що надходять до бухгалтерії підприємства, проходять ретельну перевірку на відповідність стандартам якості для забезпечення їх достовірності, законності, правильності та точності.

Оперативне відображення рахунків бухгалтерського обліку здійснюється своєчасно після обробки бухгалтером підприємства документів: групування, обліку, обліку, реєстрації.

Документообіг – правильно організована система створення, перевірки, обробки та оформлення первинних облікових документів, якість якої характеризується використанням на підприємстві операційних процедур і таблиць просвіту документів. Документообіг починається з виставлення постачальником рахунку на оплату.

Як правило, товари, що надходять від постачальників, оформляються у вигляді дорожніх листів, податкових накладних або рахунків-фактур, товарних митних декларацій тощо. Приймання вартості ТМЦ, наприклад, виробничого

запасу, що надійшов на склад, оформляється вхідним ордером (номер документа М-4). У разі виявлення при прийманні ТМЦ невідповідності за кількістю або якістю даних у супровідних документах постачальника на ТМЦ потрібен Акт приймання-передачі ТМЦ (ф. № 2 М-7).

Постачальник виписує товарно-платіжні документи на відвантажену продукцію, передає їх у банк, а потім відправляє покупцю, підприємству.

Погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками може здійснюватися в безготівковому або готівковому розрахунку.

У ФГ «Рута 2013» часто використовують безготівкові форми розрахунків з кредиторами. Безготівковий розрахунок здійснюється платіжним дорученням, платіжним дорученням, акредитивом, інкасо, векселем або іншою формою розрахунку (наприклад, за допомогою чека), як на документальному носії, так і в електронній формі. У таблиці 2.9 наведено основні документи обліку розрахунків з постачальниками.

Таблиця 2.9 – Основні документи, що стосуються обліку платежів постачальників

Розрахунки з вітчизняними постачальниками	Розрахунки з іноземними постачальниками
Виникнення заборгованості	
Прибуткова накладна	Акцептований рахунок
Податкова накладна	Залізнична накладна
Товаро-транспортна накладна	Прибуткова накладна
	Податкова накладна
Погашення заборгованості	
Видатковий касовий ордер	Виписка банку
Виписка банку	

Джерело: систематизовано автором.

Якщо вартість зобов'язання може бути достовірно визначена і майбутні економічні вигоди можуть бути зменшені в результаті його погашення, воно визнається як зобов'язання. На дату балансу, якщо раніше визнане зобов'язання більше не потребує погашення, його сума буде включена до складу доходів поточного періоду. Поточні зобов'язання відображаються в балансі як погашення.

Таблиця 2.10 – Документи, що подаються постачальнику при отриманні товару

№ з/п	Назва документа	Відділ - виконавець	Кому подається	Термін виконання
1	Доручення на отримання товарно-матеріальних цінностей	Відділ бухгалтерського обліку та звітності	Постачальникам	Після оплати рахунку
2	Накладна, прийомний акт на отримання матеріальних цінностей	Відділ бухгалтерського обліку та звітності	Постачальникам	Наступний робочий день після отримання матеріальних цінностей

Джерело: систематизовано автором.

Загалом, загальний час, витрачений на складання документа, має бути мінімальним. Для цього необхідно обмежити кількість осіб, які беруть участь у складанні документа або документів, і встановити розумну послідовність розробки графіка руху.

Правильна організація документообігу передбачає визначення мінімальних термінів їх передачі та обробки; визначення конкретних термінів передачі документів від одного виконавця до іншого, від однієї бухгалтерії до іншої; від бухгалтерії до обчислювального центру тощо.

Так, наприклад, при відвантаженні товару постачальник надає коносамент або коносамент і податкову накладну. Рахунки реєструються в журналі реєстрації накладних, а податкові накладні – в журналі відправлення та отримання податкових накладних.

Для отримання товару зі складу постачальника необхідно оформити лист-довіреність і зареєструвати його в журналі реєстрації довіреності. Платити постачальникам за допомогою платіжних доручень.

Якщо відпущені постачальником матеріальні цінності транспортуються автомобільним транспортом, то бухгалтерія постачальника виписує товарно-транспортні накладні на підставі укладеного договору та даних, зазначених у довіреності.

Отже, первинні документи є основою бухгалтерського обліку для відображення господарсько-господарської діяльності підприємств.

Але питань щодо необхідності видачі первинних документів взагалі не виникає. Часто виникає питання: які документи необхідно скласти в конкретній справі і як їх правильно заповнити?

Дослідження показують, що на практиці часто виникають проблеми щодо підтвердження документів для комерційних операцій, таких як закупівля, постачання, повернення, оплата, взаємозалік тощо товарів і послуг.

Однією з проблем при вирішенні таких проблем є неякісна документація або відсутність первинної документації. Особливо це стосується сфери розрахунків з постачальниками, у цьому випадку єдиним документом, що підтверджує передачу товару, продукції, доставленої продавцем власним транспортом, часто є накладна довільної форми із саморобними печатками продавця та покупця, яка не включає Україна Усі необхідні реквізити, визначені статтею 9 Закону «Бухгалтерський облік та фінансова звітність України».

Правильність та своєчасність створення кожного основного документа, його реєстрація у ФГ «Рута 2013» та обліковому реєстрі здійснюються відповідно до затвердженого графіка документообігу. У загальному вигляді кількість первинних документів, що стосуються організації обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, наведено на рисунку 2.3.

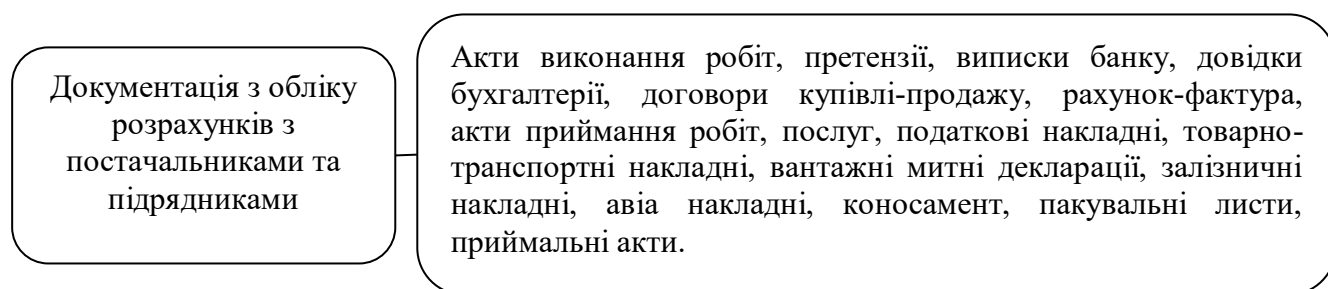

Рисунок 2.3 – Кількість основних документів з обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками

Джерело: систематизовано автором.

Таким чином, первинна бухгалтерська організація підприємства ФГ «Рута 2013» надає своєчасну, детальну та достовірну інформацію про розрахунки з постачальниками та підрядниками, а також про стан погашення боргів підприємства. Основні документи досліджуваних підприємств складаються за типовими формами, які своєчасно заповнюються відповідно до встановлених вимог та затвердженого порядку документообігу.

Як правило, всі підприємства, які здійснюють господарську діяльність, дотримуються вимоги чинного законодавства щодо обліку організації розрахунків з постачальниками і підрядниками. У цілому організація комплексного обліку відповідає вимогам нормативних документів. Але щодо організації та методики аналітичного обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками можна сказати, що підприємствам фактично не вистачає таких важливих елементів облікового процесу, як обґрунтовані терміни обліку первинного та поточного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. , аналізувати журнали обліку, плани роботи бухгалтерії тощо.

Наслідком цього є використання спрощеної та неефективної системи контролю за оплатою постачальників і підрядників із повною відсутністю оперативного та перспективного аналізу її доцільності, ризику та ефективності.

Аналітичний облік розрахунків з постачальниками ведеться по кожній юридичній або фізичній особі, яка виступає постачальником. Аналітичні рахунки зведені на субрахунки. Аналітичний облік ведеться окремо по кожному постачальнику та підряднику в розділі оплати кожного документа (рахунка-фактури).

Якщо вартість зобов'язання може бути достовірно визначена і майбутні економічні вигоди можуть бути зменшені в результаті його погашення, воно визнається як зобов'язання. На дату балансу, якщо раніше визнане зобов'язання більше не потребує погашення, його сума буде включена до складу доходів поточного періоду. Поточні зобов'язання відображаються в балансі на основі суми погашення. Пасиви є однією зі складових бухгалтерського балансу і розглядаються як джерело фінансових ресурсів для фінансування операцій,

інвестицій та фінансової діяльності підприємства.

Кредиторська заборгованість виражає оцінку підприємством вартості своїх фінансових зобов'язань перед різними господарюючими суб'єктами. Якщо розглядати поняття «борг» з точки зору юриспруденції, то господарські зобов'язання як правова категорія – це врегульовані правом господарські відносини. В силу цих правовідносин одна сторона має право вимагати від іншої сторони здійснення господарських операцій: передачі майна, реалізації проектів, надання послуг тощо, а інша сторона зобов'язана задовольнити вимоги щодо предмета питання економічної операції. Мати обов'язок і право вимагати відповідної винагороди - виплати грошей, зустрічної послуги тощо.

Таким чином, щоразу, коли приймається рахунок-фактура, усі операції досліджуваного підприємства відображатимуться на рахунку 63. У разі виявлення невиконання умов договору або помилок у розрахунках до постачальника висуваються претензії. Поставка матеріальних цінностей від постачальника до надання розрахункових документів і відповідної оплати називається поставкою без рахунків-фактур.

Побудова аналітичного обліку розрахунків з постачальниками повинна забезпечувати отримання таких необхідних даних: акцептовані розрахункові документи та інші розрахункові документи, за якими ще не настав термін оплати; неоплачені розрахункові документи, поставки без рахунків-фактур від постачальників; оформлення розрахункових документів, за якими ще не настав термін оплати; вексель; прострочений вексель; отриманий бізнес-кредит.

В процесі господарської діяльності ФГ «Рута 2013» постійно проводить розрахунки з контрагентами, в тому числі з постачальниками, у яких закуповує сировину, матеріали та інші товари, а також матеріальні цінності та послуги, що підтверджено договорами. Основною нормативно-правовою базою, що регулює порядок організації розрахунків кредиторів у господарстві, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Проведене нами дослідження практики корпоративного обліку підтверджує, що ФГ «Рута 2013» суворо дотримується вимог законодавства щодо ведення комплексного та аналітичного

обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Підприємство забезпечує виконання умов, передбачених договорами та угодами з постачальниками та підрядниками. Бухгалтерія забезпечує своєчасну оплату розрахунків постачальників і підрядників, контроль заборгованості, звірку розрахунків з контрагентами, достовірне відображення в бухгалтерському обліку операцій з постачальниками і підрядниками.

2.3 Аналіз та удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками аграрного підприємства

Незалежно від суспільно-політичного устрою країни питання надходження товарів на підприємства будь-якої форми власності та оплати постачальникам отриманих товарів, виконаних робіт, наданих послуг також було і залишається одним із найактуальніших питань. оскільки весь міжнародний розрахунок між суб'єктами соціального підприємництва є важливою ланкою розширеного відтворення, від якого залежать не тільки кінцеві результати та фінансовий стан підприємства, а й економічне зростання всієї країни.

Розбіжності в оплаті товару та термінах доставки або продуктивності роботи є звичайним явищем у сучасних економічних відносинах. Однак не завжди розмір боргу між контрагентами визначається фінансовими інтересами. Йдеться, насамперед, про створення необхідного запасу ресурсів для ритмічного та безперебійного процесу діяльності. Вирішальним фактором, що впливає на внутрішньогосподарські зв'язки забезпечення продукції за допомогою праці, є не стільки її якісні характеристики чи наявність фінансових можливостей, скільки передбачуваність термінів поставок і ринкових цін на сировину.

На наш погляд, проблема подвійного підходу до кредиторської заборгованості в даному випадку полягає в наслідках несумлінного виконання взятих зобов'язань. Тому для подальшого вивчення даної проблеми та окреслення напрямків її вирішення необхідно вивчити процедури відображення кредиторської інформації на різних етапах облікового процесу. Першим етапом

обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками є молодший бухгалтер. До її змісту входять попереднє спостереження і сприйняття господарських фактів (явища або процесу), вимірювання натуральних і вартісних показників, а також записи в документах, носіях облікової інформації.

У зв'язку з великою кількістю та різноманітністю документів необхідна систематизація. Сприйняття, вимірювання та фіксація господарських фактів розрахунків з постачальниками здійснюються виконавцями в різний час. Тому при організації молодшої бухгалтерії заздалегідь визначте рух молодших документів і сформууйте таблицю руху путівок. Зазначимо, що первинним етапом обробки інформації є її «сортування» та ідентифікація для подальшого руху.

Оригінали документів є основним джерелом доказів того, що сталася подія – виникнення або погашення боргу. Їх реєстрація була неналежною або несвоєчасною, внаслідок чого інформація не відображалася в бухгалтерському обліку. Водночас угоди та контракти, укладені за офіційного наміру співпрацювати, як правова основа виникнення зобов'язань, часто порушуються, а накладення встановлених санкцій за порушення умов угоди не допускається, оскільки основні документи ще не виконано, а тому справу ще не завершено. Зазвичай прикладом такого порушення є непідписання замовником Акту виконаних робіт, і пояснення може бути кількома варіантами, найпоширенішим є – неможливість сформувати комісію для прийняття робіт з вини членів комісії. Наприклад, відрядження, хвороба тощо. Отже, це означає необґрунтовану прострочену заборгованість.

Другим етапом облікового процесу розрахунків з постачальниками є поточний облік, тобто процес запису основних облікових даних в облікову систему (обліковий регістр).

Сучасний облік розрахунків з контрагентами полягає в обробці, реєстрації та записі первинних облікових даних, тобто носія інформації, в обліковий регістр, їх групуванні та реорганізації для отримання необхідної дієвої інформації. Бухгалтери не тільки розуміють стан і зміни суб'єктів господарювання та їх елементів, контролюють наявність, рух і використання господарських об'єктів, а й

виконують функцію оцінки результатів роботи. Оцінка базується на завершальній фазі агрегації даних. На цьому етапі розрахунків з контрагентами можна охопити дані про результати роботи за місяць, квартал, півріччя або рік.

Завершальним етапом облікового процесу є завершальний етап. Його можна охарактеризувати як сукупність упорядкованих операцій, які формують показники, що відображають результати виробничо-господарської діяльності підприємства за певний період. Організація кінцевого бухгалтерського етапу розрахунку з контрагентом залежить від організаційної якості первинного бухгалтера та поточного бухгалтера. Цей етап характеризується необхідністю, крім даних бухгалтерського обліку, даних первинного та поточного обліку, даних планування, розподілу, оперативного та статистичного обліку, а також показників за попередні звітні періоди. Наявність цих даних і показників дозволяє не тільки оцінити результати роботи суб'єкта господарювання, а й визначити тенденції розвитку суб'єкта господарювання.

Сучасний етап розвитку вітчизняної економіки показує, що роль українського бухгалтерського обліку в бізнесі змінюється. Це пов'язано з реформуванням оподаткування юридичних осіб відповідно до норм чинного Податкового кодексу України, що створює правові умови для пріоритетності бухгалтерського обліку.

Бухгалтерські записи підприємства відображають дебіторську та кредиторську заборгованість, відображаючи його економічну діяльність. У процесі господарської діяльності певна заборгованість може набувати статусу безнадійної.

Щодо складу доходів від списання безнадійної заборгованості в бухгалтерському обліку, варто зазначити, що детальна структура витрат встановлена в НП(С)БО 15 доходів, порівняно з НП(С)БО 16 витрат немає детальної структури доходів. З цією метою, а також для виявлення безнадійної заборгованості у складі інших операційних доходів підприємства в плані рахунків передбачено субрахунок 717 Дохід від списання кредиторської заборгованості.

Щоб проаналізувати поточний стан безнадійної заборгованості в

податковому обліку, насамперед необхідно зазначити, що безнадійна заборгованість згадується двічі в чинному податковому законодавстві. Так, відповідно до ст. 14 Цивільного процесуального кодексу передбачено, що будь-яка сума заборгованості одного платника податків іншому платнику податків, яка не стягнута після закінчення строку позовної давності, є безповоротною фінансовою допомогою. в мистецтві. 135 передбачено, що до інших доходів включаються такі суми безповоротної фінансової допомоги та суми безнадійної заборгованості.

Незважаючи на це, безнадійна заборгованість класифікуватиметься як прибуток і оподатковуватиметься. Оскільки в основу податкового обліку покладено бухгалтерські поняття, то термін «безповоротна фінансова допомога» застосовувати до безнадійної заборгованості вважаємо недоцільним.

Варто зазначити, що в період дії Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» безнадійна заборгованість також прирівнюється до безповоротної фінансової допомоги. При цьому окремі статuti вимагають від компаній скоротити загальні витрати компанії, пов'язані з товарами, неоплаченими протягом періоду визнання безнадійної заборгованості.

Сьогодні нелогічно одночасно коригувати витрати (збільшувати витрати), оскільки немає проданих товарів, а отже, і собівартості проданих товарів, крім класифікації безнадійної заборгованості як частини інших податкових витрат.

Виходячи з цієї та інших правових підстав, передбачених цивільним законодавством, підприємства зобов'язані відображати безнадійну заборгованість у бухгалтерському обліку у складі інших операційних доходів та у податковому обліку у складі інших податкових доходів.

Проте практика показує, що конкретна інформація про кредиторів підприємства може потрапити до бухгалтерів пізніше, тобто після закінчення звітного періоду. Відповідно спотворюється корпоративний облік, проблема також може посилюватися, коли державні податкові органи перевіряють документи протягом звітних періодів, у яких трапляються подібні ситуації. У цьому випадку за результатами перевірки компанії буде оподатковуватися сума

безнадійної заборгованості, яка самостійно не включається до доходу, а також буде нараховано додатковий податок на прибуток і штрафні санкції.

Водночас на практиці трапляються випадки, коли стан кредиторської заборгованості може змінитися з безнадійної на поточну після доплати підприємством податків на прибуток та пені за результатами перевірки. Наприклад, компанія, що має борг, виплатить своїм кредиторам частину суми боргу. Тому, з метою дотримання всіх вимог законодавства, ми рекомендуємо скласти договір про розрахунки між компанією та її кредиторами.

У зв'язку з вищезазначеними операціями пропонуємо наступне відображення вказаних господарських операцій у бухгалтерському та «податковому» обліку. Запропонований нами підхід розглядає зв'язок між моделями обліку безнадійної заборгованості та відображенням цих операцій у «податковій площині». Крім того, він також враховує реальні потреби суб'єкта господарювання.

Поняття «процес придбання» тісно пов'язане з витратами, пов'язаними з передачею власності між продавцем і покупцем. Тут показані логістичні витрати на придбання основного та оборотного капіталу. У його складі виділяють три основні категорії: витрати в «прямому розумінні» (заробітна плата та використання факторів виробництва та фінансові витрати); витрати на обставини непереборної сили; втрата потенційної вигоди (вигоди).

Логістичні витрати, пов'язані з поточною діяльністю, можна розділити на: одноразові (зберігання запасів; транспортування); повторювані (сприяння інвентаризації; підтримка інфраструктури). Процес придбання нерухомості часто передбачає надання інформації про готовність підприємства придбати нерухомість. виробничі збори.

Наразі відсутня відповідь на процедурне питання щодо відображення в обліку витрат на інформаційне забезпечення придбаного майна. Такі витрати не передбачені положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в переліку статей первісної вартості основних засобів, але подання оголошення та надходження засобів виробництва відбуваються не в один період. Витрати

відображаються в бухгалтерському обліку зі збільшенням вартості відповідних активів і збільшенням кредиторської заборгованості (Д-т. 20 (15) К-т. 685). Цей запис порушує принципи бухгалтерського обліку. Тому такі операції слід відображати за рахунком 949 «Інші витрати підприємницької діяльності», оскільки такі витрати пов'язані з основним видом діяльності. Визначені облікові записи можуть використовуватися, якщо вартість надання інформації не є рентабельною. В іншому випадку з метою уникнення впливу операції на фінансовий результат на момент здійснення рекомендується тимчасово використовувати рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів» до моменту отримання майна. В результаті розміщення оголошення.

Після другої події (придбання майна) витрати майбутніх періодів списуються в системі бухгалтерського обліку. Для цього рекомендується наступна процедура: якщо компанія рекламує купівлю неліквідних активів, витрати зараховуються на рахунок. 15 «Капітальні інвестиції» балансова вартість основного засобу збільшується на придбання, якщо придбані запаси, кредитується рахунок 39, а рахунок списується. 20 / ТЗВ Процес придбання майна зазвичай пов'язаний з наданням інформації про готовність підприємства придбати майно. виробничі збори.

Щоб рахунок 39 був інформативним, необхідно розібрати рахунок за видом витрат. Для цього необхідно передбачити аналітичний рахунок 391 «Витрати на інформаційне забезпечення процесу придбання» з аналізом частки майна, яке передбачається придбати згідно з опублікованим оголошенням, наприклад 3911 «Необоротні активи» та за об'єктним лімітом 3911,1. «система GPS» тощо.

Ми пропонуємо процес отримання майна в готівковій формі називати процесом придбання, а не процесом постачання, а тому змінити назву рахунку 63 на «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Вона має називатися – 63 «Розрахунки з продавцями та підрядниками». Відповідно, наведені зміни, що стосуються субрахунку. Рекомендується розділити рахунок за об'єктами, що відображаються в обліку, і провести подальший аналіз на підставі особистих договорів, контрагентів, типів власності, методів розрахунків тощо.

Іншою важливою економічною категорією, що характеризує процес купівлі засобів виробництва, є транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ). Якщо Постачальник надає послуги з перевезення цінностей, він може включити вартість таких послуг у ціну або виставити рахунок Покупцеві окремо. Але за іншими умовами договору поставки можливе залучення третьої особи (перевізника). При цьому ТЗВ має певні характеристики для віднесення вартості до вартості.

Основною формою відшкодування шкоди, заподіяної бізнесу, є збитки, тоді як штрафи застосовуються, якщо це передбачено договором або законом. Якщо звичайних змін до договору недостатньо або просто неможливо, то в цьому випадку договір буде повністю змінено, анулюючи дію попереднього договору. Зміна договору фактично означає зміну зобов'язань. При зміні зобов'язань учасники договірних відносин можуть приймати такі правові форми, як новація (ст. 604 Договірного права). Таким чином, новація є підставою для припинення існуючих зобов'язань і створення нових зобов'язань. Це потребує відповідних облікових коригувань.

Через порушення договору підприємство може сплатити: штрафи, пені, відсотки. Відповідно до Господарського кодексу господарські санкції поділяються на такі категорії: відшкодування збитків, штрафи, позови та господарські санкції. Відображення в бухгалтерському обліку штрафів, визнаних боржником, або штрафів за порушення господарських договорів, щодо яких надійшло рішення суду, регулюється НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Тому налагоджено їх облік.

Одним із етапів роботи з ненадійним контрагентом, який порушує умови договору, є претензійно-позовна робота, яка остаточно не відображається в бухгалтерському обліку, оскільки збільшення податкового зобов'язання з ПДВ (податкового кредиту) відбувається лише при погашенні боргу. У бухгалтерському обліку термін погашення заборгованості також не є підставою для визнання доходів (витрат).

Сьогодні діяльність підприємства невіддільна від взаємодії зі сторонніми організаціями, які забезпечують підприємство ресурсами, необхідними для його

діяльності, а також для виконання робіт і надання послуг. Компанії мають кредиторську заборгованість за товари, роботи та послуги через часовий проміжок між моментом поставки рахунка-фактури та моментом оплати. Розмір такої заборгованості необхідно ретельно контролювати, оскільки вона, з одного боку, є тимчасово вільними обіговими коштами, а з іншого – впливає на фінансову стійкість і платоспроможність суб'єкта господарювання. Недосконалі розрахунки з постачальниками і підрядниками часто стають причиною великої кредиторської заборгованості, що призводить до порушення фінансово-розрахункової дисципліни. Порушення обліково-фінансової дисципліни можуть бути викликані недосконалим бухгалтерським обліком, невиконанням службових обов'язків персоналом, шахрайством, зловживанням владою тощо. Тому важливо правильно, якісно та вчасно вести розрахунки з постачальниками та підрядниками та достовірно відображати їх у фінансовій звітності підприємства.

Аналізуючи звіт про фінансовий стан, можна прослідкувати вплив частки заборгованості за товарами, роботами, послугами в пасивах підприємства на ліквідність суб'єкта господарювання шляхом розрахунку таких фінансових коефіцієнтів: коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт загального покриття); Коефіцієнт швидкої ліквідності Коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Загальний коефіцієнт покриття являє собою відношення поточних активів компанії до її поточних зобов'язань і показує достатність наявних ресурсів компанії для погашення поточних зобов'язань. Показує відношення грошових одиниць оборотних активів до грошових одиниць короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності подібний до коефіцієнта покриття, але розраховується на основі меншого діапазону поточних активів – найменш ліквідна частина поточних активів – виробничі запаси – виключається з розрахунку. Товарно-матеріальні запаси є найменш ліквідними, оскільки кошти, доступні при вимушеному продажу, можуть бути значно меншими за вартість їх придбання. Отже, коефіцієнт швидкої ліквідності розраховується як відношення найбільш ліквідних поточних активів фірми (грошових коштів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) до поточних

зобов'язань фірми. Він відображає здатність компанії оплачувати свої поточні зобов'язання за умови своєчасної оплати боржників. Коефіцієнт абсолютної поточної ліквідності є найсуворішим показником ліквідності компанії, який показує, яку суму поточних зобов'язань можна погасити негайно, якщо це необхідно. Розраховується як відношення грошових коштів та їх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань.

Тому ми вважаємо, що розмір боргу компанії перед постачальниками та підрядниками має прямий вплив на показники ліквідності. Між ліквідністю та цим видом боргу існує зворотна залежність: чим вищий поточний рівень кредиторської заборгованості, тим нижчий рівень ліквідності.

Документальним підтвердженням відносин між постачальником, підрядником і бізнесом є договір. Укладення договору породжує правове зобов'язання, яке не відображається в бухгалтерському обліку та балансі. Зобов'язання з'явиться в бухгалтерському обліку лише після того, як суб'єкт господарювання почне виконувати взяті на себе зобов'язання і його оцінка буде достовірно визначена згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку і суб'єкт господарювання зможе зменшити майбутні зобов'язання через до погашення Вигода. Ця неузгодженість у правовому та бухгалтерському законодавстві призводить до викривлення інформації про фінансовий стан компанії. Вважаємо, що цю проблему можна вирішити шляхом відображення законодавчих зобов'язань на позабалансовому рахунку 042 «Умовні зобов'язання» та в примітках до фінансової звітності. Після отримання юридичних зобов'язань щодо відповідності всім стандартам бухгалтерського обліку, вони повинні бути зняті з позабалансових рахунків та відображені в балансі та балансі підприємства. Такий порядок відображення зобов'язань підприємства надасть користувачам фінансової звітності достовірну та обґрунтовану інформацію про заборгованість підприємства та його спроможність їх погасити.

З метою обґрунтованого та своєчасного контролю та управління кредиторською заборгованістю за товари, роботи та послуги рекомендується

аналізувати рахунки за окремими групами. При цьому рекомендуємо враховувати наступні характеристики: термін погашення та виконання умов погашення. Залежно від терміну погашення борг рекомендується розділити на три групи: до трьох місяців, від трьох до шести місяців і від шести до дванадцяти місяців. Але за класифікаційною ознакою виконання умов погашення заборгованість поділяється на три категорії: заборгованість, термін погашення якої ще не настав, відстрочена заборгованість і прострочена заборгованість.

Рахунок діяльності 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» передбачений Планом рахунків і використовується для обліку розрахунків за отримані ресурси, виконані роботи та надані послуги. Інструкцією із застосування плану рахунків передбачено, що цей рахунок має три субрахунки: 631 «Рахунок внутрішнього постачальника», 632 «Рахунок іноземного постачальника», 633 «Рахунок учасника ПФГ». Цей рівень деталізації, безумовно, доречний і зручний, але ми вважаємо, що він недостатньо деталізований. Рекомендуємо відкрити такі аналітичні рахунки для кожного із зазначених субрахунків: 631/1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, строк погашення якої ще не настав», 631/2 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками», 631/3 «Прострочена заборгованість» Заборгованість вітчизняним постачальникам», 632/1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін оплати яких ще не настав», 632/2 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками», 632/3 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками». накопичення заборгованості за надані послуги за субрахунком 685 «Розрахунки з іншими кредиторами» є доцільним.

Вважаємо, що керівництво компанії має звернути особливу увагу на стан простроченої заборгованості, щоб вчасно вжити необхідних жорстких заходів. Ми також вважаємо несправедливим і неправильним те, що сальдо цих рахунків жодним чином не висвітлюється у фінансовій звітності. Тому ми пропонуємо додати рядок 1616 у розділі «Поточна кредиторська заборгованість за товари, проекти та послуги» до рядка 1615 звіту про фінансовий стан під назвою «Включаючи прострочену кредиторську заборгованість за товари, проекти та

послуги». Це суттєво збільшить обсяг інформації, що повідомляється компанією, і допоможе постачальникам краще зрозуміти якість майбутніх економічних відносин з даним суб'єктом господарювання (табл. 2.10).

Таблиця 2.11 – Пропонована форма пасивів у частині III балансу (Звіт про фінансовий стан)

III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600		
Короткострокові кредити банків			
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
у т.ч. прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги»	1616		
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		

Джерело: систематизовано автором.

Таким чином, мета обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками та кредиторської заборгованості у ФГ «Рута 2013» – не допустити затримок платежів і заборгованості до накладення штрафів на підприємство. Правильно організована обчислювальна система повинна адекватно відображати та описувати економічну діяльність з необхідними специфікаціями. В умовах автоматизації необхідно реалізувати ряд заходів для забезпечення економічної стабільності та конкурентоспроможності підприємства.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Практичні аспекти оцінки організації роботи з постачальниками та підрядниками у системі оподаткування розрахунків підприємства

Різноманітність і кількість потенційних постачальників матеріальних потоків підвищує актуальність проблеми вибору постачальників, які забезпечують максимальну надійність логістичного процесу. Важливість вибору постачальника полягає не тільки в тому, що на сучасному ринку працює велика кількість постачальників з однаковими матеріальними ресурсами, але і в тому, що він, перш за все, повинен бути надійним партнером виробника. реалізувати свою стратегію організації виробництва.

Одним із найважливіших питань в управлінні закупівлями матеріальних ресурсів є вибір постачальника. Загострення конкуренції та зростання цін змусили компанії серйозно задуматися про зниження витрат. Згідно з дослідженнями, близько 50% резервів знаходиться у відділі закупівель. Інші 50% можна знайти в менеджменті, організації виробництва, логістиці та інших сферах діяльності. Тобто основний резерв полягає саме в оптимізації закупівель. Найбільші компанії все більше зосереджуються на цьому напрямку.

Пошук, обробка та аналіз інформації про ринок закупівель і постачальників є досить трудомістким і тривалим процесом. Якщо організація шукає постачальників продукції стратегічного значення, вона повинна пам'ятати, що «поганий» постачальник може створити більше проблем, ніж «погані» матеріали. Остаточний вибір постачальників здійснюється особою, яка приймає рішення, і не може бути повністю формалізований.

Процес пошуку постачальників включає наступні етапи (рисунк 3.1)

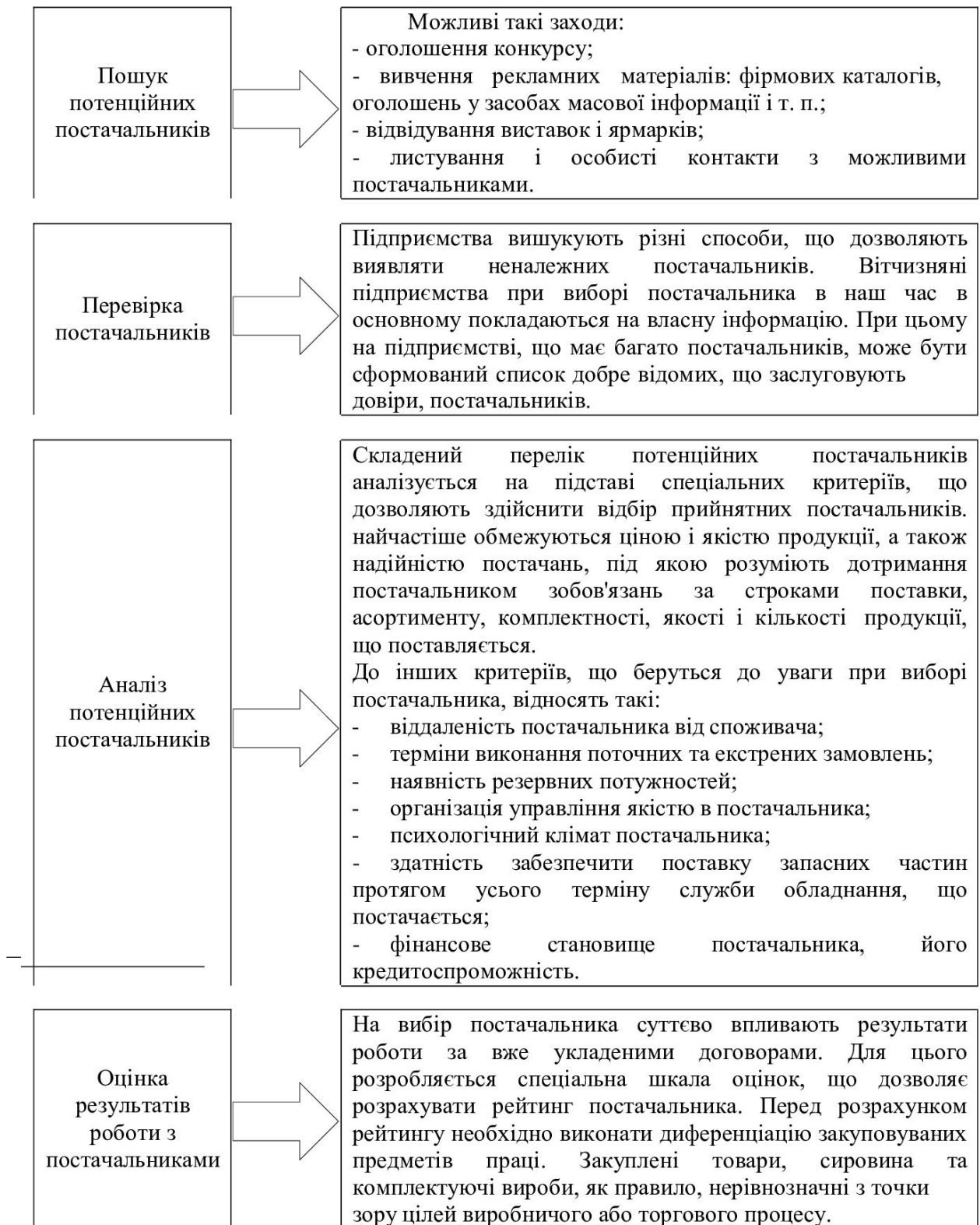

Рисунок 3.1 – Етапи процесу пошуку постачальника

Джерело: систематизовано автором.

На вибір постачальників багато в чому впливають результати роботи за підписаним контрактом. Для цього була розроблена спеціальна шкала

оцінювання, яка дозволяє розрахувати рейтинг постачальника. Перед тим, як розраховувати рейтинг, необхідно розрізнити предмети аутсорсингу. Закуплені товари, сировина та комплектуючі вироби часто не є еквівалентними з точки зору цілей процесу виробництва або торгівлі. Відсутність певних часто необхідних компонентів може зупинити виробничий процес. Головним критерієм відбору постачальників таких трудових проектів є надійність поставок.

Наведемо приклад розрахунку рейтингів постачальників. Припустимо, що компанії необхідно придбати товар А, але дефіцит товару А є неприйнятним. Тому при виборі постачальників пріоритетним буде критерій надійності постачання. Важливість інших критеріїв, як і важливість першого критерію, визначена експертами служби постачання та наведена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Приклад розрахунку для оцінки постачальника

Критерій вибору постачальника	Питома вага критерію	Оцінка значення критерію за десятибальною шкалою	Добуток питомої ваги критерію на оцінку
1. Надійність поставки	0,30	7	2,1
2. Ціна	0,25	6	1,5
3. Якість товару	0,15	8	1,2
4. Умови платежів	0,15	4	0,6
5. Можливість непланових поставок	0,10	7	0,7
6. Фінансовий стан постачальника	0,5	4	0,2
Усього	1,00		6,3

Джерело: систематизовано автором.

Підсумкове значення рейтингу визначається шляхом підсумовування добутків важливості критеріїв для оцінки постачальника. Визначте найкращого партнера, підрахувавши рейтинги різних постачальників і порівнявши отримані значення.

Вибір постачальника є одним із найважливіших завдань закупівельної логістики. В сучасних умовах вибрати постачальника непросто. Робота будь-якого підприємства залежить від наявності сировини, матеріалів, товарів і послуг, що постачаються йому іншими організаціями. Жодна організація, бізнес чи

установа не є самодостатніми. Тому ми рекомендуємо оптимальний підхід до вибору постачальника.

3.2 Удосконалення оподаткування розрахунків з постачальниками та підрядниками

ФГ «Рута 2013» складає фінансові плани та розрахунки на календарний рік з поквартальною та помісячною розбивками. Таке планування здійснювалося за допомогою методу екстраполяції, нормативного методу та методу балансування.

Фінансовий план з помісячними розбивками складається на основі таблиць на наступні роки та відображає очікувані фінансові результати за плановий рік. Фінансовий план підприємства містить довідкову інформацію про фактичні показники за попередній рік та планові показники за цей рік..

Метою розробки фінансового плану «Рута 2013» на фінансовий рік є узгодження доходів і витрат.

Фінансовий план включає валовий і чистий прибуток. Ця кількість розрахована на основі досягнутої кількості в першому кварталі поточного року та другого прогнозу і не може бути нижчою від цього річного прогнозу. З урахуванням інфляції III і IV квартали.

Якщо валовий чи чистий прибуток зменшується порівняно з поточними прогнозами, компанія повинна обґрунтувати це зменшення.

Як при складанні фінансового плану, так і при їх виконанні, а також по закінченні певних періодів на ФГ «Рута 2013» проводиться фінансовий контроль, спрямований на перевірку правильності вартісного розподілу і перерозподілу доходу за відповідними фондами грошових коштів та їх використанням за цільовим призначенням.

При розробці перспективних і поточних фінансових планів виконати наступні завдання:

- аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства за минулі періоди;

- розрахувати основні показники поточної та перспективної господарської діяльності. Визначити обсяг продажів товарів або послуг, собівартість продажів, продаж основних продуктів і прибуток від іншої діяльності компанії, розрахувати амортизацію;

- будуть визначені напрями інвестування та джерела формування;
- розроблено план заходів.

Слід зазначити, що до негативних сторін бізнесу можна віднести відсутність доходів і витрат бюджетів за всіма видами діяльності, а саме: операційною, інвестиційною та фінансовою. Ці бюджети необхідно розробляти для більш точного прогнозування та посилення контролю за виконанням планових показників.

Підприємствам необхідно мати оперативні фінансові плани для управління фактичним надходженням коштів на поточний рахунок, капітальними витратами в господарській діяльності та виконанням поточного фінансового плану. Це пов'язано з тим, що фінансове забезпечення підприємницької діяльності та інвестицій здійснюється за рахунок власних коштів та заборгованості, а формуванням та використанням фінансових ресурсів необхідно ефективно керувати щоденно. Річний фінансовий план (план доходів і витрат) відображає обсяг фінансових ресурсів, необхідних для бюджетно-господарської діяльності. Це орієнтир для планової річної фінансової роботи компанії.

Фінансове планування здійснюється безпосередньо у фінансово-господарській діяльності, а стабільна платоспроможність підприємства забезпечується через оперативне фінансове планування.

Оперативне фінансове планування включає редагування та використання платіжних календарів. Вони впорядковані за місяцями з деталями для кожного місяця або за місяцями з деталями для кожного десятиліття. У платіжному календарі фіксуються всі види платежів і надходжень готівки по підприємству, незалежно від джерела та регіону використання. Тобто показує всі грошові потоки за конкретний період протягом планового періоду.

Платіжний календар дає можливість фінансовим службам підприємства

забезпечити своєчасне фінансування, розрахунок і виконання платіжних зобов'язань, фіксувати поточні зміни платоспроможності підприємства. Він відстежує стан вашого оборотного капіталу та вказує на вашу потребу позичати та використовувати позичені кошти протягом періоду планування.

Створивши платіжний календар, можна виявити недостатність коштів, визначити причину ситуації та визначити відповідні заходи для запобігання фінансовим труднощам.

Важливою частиною фінансової діяльності підприємства є своєчасна оплата боргів та своєчасне стягнення дебіторської заборгованості.

За допомогою платіжного календаря можна постійно контролювати платоспроможність підприємства.

Після порівняння звітних даних з показниками фінансового планування проаналізуйте причини окремих відхилень у виконанні, виявіть резерви та охарактеризуйте заходи щодо підвищення корпоративної ефективності та якості фінансового планування. Підприємство приділяє особливу увагу виконанню основних умов фінансового плану: прибутку, амортизації, мобілізації власних ресурсів. Відповідно до централізованого інвестування витрати на перевірку включаються до фондів економічного стимулювання. На завершення аналізується виконання бюджетного плану платежів.

Отже, основною метою управління фінансовою діяльністю підприємства є досягнення основних фінансових цілей, визначених фінансовим планом підприємства, та досягнення хороших фінансових результатів. Ефективність усього процесу фінансового планування залежить від постійного контролю та нагляду за виконанням фінансового плану та координації роботи всіх корпоративних служб. Співпраця допоможе виявити відхилення від плану. Для цього основний акцент робиться на прибутку або збитку, який є кінцевим результатом роботи. Управління прибутком означає постійне вивчення всіх факторів, що впливають на витрати: виробництво і збут, рівень собівартості, ціни, включаючи суму непрямих податків, технологічні зміни, що відбуваються в процесі виробництва.

Аналіз ефективності планів прибутків починається із загальної оцінки виконання плану фінансових результатів для кожної сфери прибутку. Вам потрібно проаналізувати причини неопераційних збитків, визначити причини та визначити, які кроки необхідно вжити, щоб запобігти виникненню цих збитків у майбутньому.

Таким чином, існуюча система фінансового планування підприємства є недосконалою та не досягає своєї основної мети, а саме ефективного управління діяльністю підприємства шляхом аналізу поточного фінансового стану підприємства та врахування всіх факторів, що впливають на економіку. сутність.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі викладено теоретичну основу та запропоновано шляхи вирішення завдань щодо вдосконалення обліку і оподаткування при розрахунках з постачальниками та підрядниками у ФГ «Рута 2013». Результати дослідження приводять нас до наступних теоретичних та науково-практичних висновків.

1. Проведені дослідження показують, що відповідальність за організаційне ведення бухгалтерського обліку та своєчасне подання бухгалтерської звітності покладається на головного бухгалтера. Компетенція, права та обов'язки головного бухгалтера визначаються законодавством та посадовою інструкцією. ФГ «Рута 2013» веде облік результатів своєї діяльності та веде оперативний облік та складає звітність у встановленому порядку.

2. Проведені дослідження підтверджують, що в науковому розумінні поняття «постачальник» доцільніше використовувати як суб'єкта господарювання, який пускає продукцію в обіг або безпосередньо бере участь в обігу, одночасно постачаючи товарно-матеріальні цінності, надання послуг, виконання робіт; термін «підрядник» означає будівельно-монтажну організацію як учасника будівництва, основною діяльністю якого є виконання зазначених у договорі будівельно-монтажних робіт та передача їх замовнику самостійно, за умови ризику і за узгодженої ціни протягом обумовленого часу.

3. Дослідження виявило, що на досліджуваному підприємстві оригінали документів є найважливішим джерелом для ведення сільськогосподарських операцій і для всіх господарських операцій. Від її правильної побудови залежить точність, кількість і якість інформації, яка використовується в бухгалтерському обліку, оподаткуванні, аудиті та менеджменті. Тому удосконалення первинної документації має сприяти зменшенню витрат праці на її створення та обробку.

4. Зрозуміло, що досліджуване підприємство повинно мати графік документообігу та ознайомлювати з ним усіх працівників. Графік документообігу дозволить збільшити відповідальність співробітників, ознайомити їх з

функціональними обов'язками, організувати чітку систему документообігу, прискорити процес оформлення та доставки на всіх етапах обробки документів та підготовки необхідної звітності, отримати достовірну інформацію для корпоративного контролю і управління.

5. Засвідчено, що за кожним із зазначених субрахунків зведеного обліку відкриваються такі аналітичні рахунки 63 «Рахунки постачальників і підрядників»: 631/1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, за якою не настали строки оплати»; 631/2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками», 631/3 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»; 632/1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, строк оплати яких ще не настав»; 632/2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками»; 632/3 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками». Вважаємо вигідним акумулювати заборгованість за надані послуги на субрахунок 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

6. Є підстави вважати несправедливим і неправильним те, що сальдо цих рахунків жодним чином не висвітлюється у фінансовій звітності. Рекомендовано рядок 1616 після «Суми кредиторської заборгованості за товари, проекти та послуги» доповнити рядком 1615 «У тому числі прострочена заборгованість за товари, проекти та послуги» у рядку 1615 «Баланс (звіт про фінансовий стан)». Це підвищить інформативність корпоративної звітності та допоможе постачальникам краще зрозуміти якість майбутніх економічних відносин з цим суб'єктом господарювання.

7. Дослідження показує, що для забезпечення найбільш повного аналізу розрахунків з постачальниками та підрядниками рекомендується вдосконалити комплексний облік для полегшення обліку кредиторської заборгованості за конкретними договорами. У плані рахунків рекомендовано завести ще один позабалансовий рахунок 10 «Кредиторська заборгованість» із субрахунками: 101 «Заборгованість вітчизняним постачальникам за товари, проекти та послуги,

термін оплати яких ще не настав»; 102 «Прострочені вимоги вітчизняних постачальників за товари, проекти та послуги».

8. Проведені дослідження підтвердили, що з метою вдосконалення обліку постачальників і підрядників ми рекомендуємо щодня та на перше число кожного місяця використовувати уніфікований розпорядчий документ «Реєстр документів кредиторської заборгованості», який надає наступну інформацію: Витрати, сплачені компанією, а також умови оплати, і, що найголовніше, він показує баланс кожного рахунку на кінець дня, з накопичувальною інформацією на кінець місяця. Цей документ дозволяє контролювати кредиторську заборгованість за конкретним рахунком.

9. Виявляється, що для поглиблення інформатизації розрахункового стану постачальника в управлінському обліку необхідно використовувати аналітичні таблиці, які дають змогу ідентифікувати кожну операцію, що виконується з постачальником, та дотримання умов постачання товарів і визначену в договорі (виконання робіт) вартість матеріалів та своєчасність розрахунків за них.

10. Аудитору доцільно робити примітки в робочому документі, які вказують на тип помилки. Запропоновано позначення класифікації помилок під час перевірок, що дозволить швидше та ефективніше проводити перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками, тобто допоможе мінімізувати витрати часу на проведення перевірок, при цьому час перевірки не буде заниженим.

11. Проведені дослідження показують, що одним із найважливіших шляхів удосконалення аудиту є розробка аудиторами відповідного плану аудиту. Перед проведенням аудиту ми рекомендуємо установам укласти угоду про проведення аудиту, яка визначає всі основні питання, такі як обсяг аудиту, умови, права та обов'язки сторін, умови оплати.

12. Проведені дослідження можуть підтвердити, що принципи бухгалтерського обліку постійно інноваційні, модифіковані та змінені. Отже, облікова політика досліджуваного ФГ «Рута 2013», особливо у сферах бухгалтерського обліку, оподаткування, перевірок розрахунків з постачальниками

та підрядниками, потребує постійного вдосконалення.

Таким чином, лише за умови повної реалізації вищезазначених заходів можна наблизити існуючий стан бухгалтерського та податкового обліку підприємства до вимог національних та міжнародних стандартів та скоротити витрати робочого часу, роботу бухгалтерії підвищити ефективність, а надходження інформація буде більш повною, точною та економічно обґрунтованою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанас'єва І.І., Розмислов О.М. Сучасні тенденції трансформації управлінського обліку. Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління». 2020. № 48. С. 77–86. URL: <https://em.duit.in.ua/index.php/home/article/view/18> (дата звернення: 10.09.2023)
2. Візіренко С.В., Іваніцький К.В. Організація обліку розрахунків з контрагентами. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 23. С. 58–63. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7235&i=8> (дата звернення: 27.09.2023)
3. Гайдаржийська О.М., Попович О.В., Кромбет А.Ю. Теоретичні аспекти обліку розрахунків підприємства з постачальниками та підрядниками. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2018. Вип. № 18. С. 874–879.
4. Герчанівська С.В., Ткачук К.І. Економічна сутність розрахунків з постачальниками і підрядниками. Інноваційний розвиток та безпека підприємства в умовах неоіндустріального суспільства: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (31 жовтня 2019 р. Луцьк). 2019. С. 166–168.
5. Гуцаленко Л.В. Дієвість контрольної функції обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». № 10. 2018. С. 36–42. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/activity-of-the-controlling-function-of-calculation/> (дата звернення: 27.11.2023)
6. Журбенко В.А. Кредиторська заборгованість перед постачальниками як предмет взаємовідносин. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації». м. Суми, 16 листопада 2023 р. / за ред. проф. Назаренка О.В. Суми: СНАУ, 2023. С. 326–328.
7. Журбенко В.А., Ткаль Я.С. Шляхи та методи удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в

- умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем». м. Кропивницький, 30 листопада 2023 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2023. С. 207–210.
8. Коновалова К.Т., Макарова А.С. Удосконалення обліку кредиторської заборгованості та методи управління нею. Причорноморські економічні студії. 2018. Випуск 34. С. 181–184.
 9. Круковська О.В. Особливості обліку розрахунків із постачальниками, підрядниками та кредиторської заборгованості аграрних підприємств. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. Випуск 5. 2021. С. 123–130.
 10. Кудінов В.В., Васильєва С.І., Ігнатова О.М. Проблемні аспекти класифікації кредиторської заборгованості та її роль в управлінні підприємством. Східноєвропейський науковий журнал. 2019. № 10 (50). С. 14–20.
 11. Майстер Л., Гладій І., Откаленко О. Організація обліку розрахунків з постачальниками. Innovations in modern science. 2023. Part 3. С. 96–104.
 12. Меліхова Т.О., Чакалова Н.С., Мисливка К.А. Удосконалення обліку доходів від реалізації товарів, як інструмент ефективного управління підприємством. Ефективна економіка. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6888> (дата звернення: 22.04.2023)
 13. Оляднічук Н.В. Удосконалення обліку та аудиту розрахунків із постачальниками та підрядниками. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2021. № 47. С. 86–92.
 14. Пилипенко К.А. Управління розрахунковими операціями в системі обліку підприємства: вітчизняний та міжнародний досвід. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2020. № 1 (47). С. 134–139.
 15. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 у редакції Наказу від 09.12.2011 р. № 1591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 10.03.2023)

16. Податковий кодекс України: від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 16.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 20.09.2023)
17. Подмешальська Ю.В., Парнюк О.В. Документальне забезпечення обліку товарних запасів на підприємстві. Агросвіт. 2020. № 22. С. 97–104.
18. Подмешальська Ю.В., Понякіна К.Ю. Облік та аудит виробничих витрат на підприємстві. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 23. С. 64–70.
19. Примуш Ю.С., Головченко Є.Ю. Оптимізація розрахунків із постачальниками та підрядниками підприємств. Економічний простір. 2020. № 163. С. 133–137.
20. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 13.11.2023)
21. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 20.09.2023)
22. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 10.03.2023)
23. Руда Л., Причепя І., Липецька О. Організація обліку та методичні засади проведення розрахунків з постачальниками та підрядниками. Економіка та суспільство. Випуск 35. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1115/1073>
24. Савченко А.М., Коротаєва І.Р. Аналіз кредиторської заборгованості на прикладі підприємства ПАТ «Монделіс Україна». Modern Economics. 2019. № 18. С. 174–180.
25. Хазанюк А.М., Харчук Ю.Ю. Вдосконалення обліку розрахунків підприємства з постачальниками і підрядниками. Науковий блог. Національна університет

- «Острозька академія». URL: <https://naub.oa.edu.ua/vdoskonalennya-obliku-rozrahunkiv-pi/> (дата звернення: 03.03.2023)
26. Шендригоренко М.Т., Ротозеєнко Ю.В. Облік і внутрішній аудит розрахунків з постачальниками та підрядниками. Мистецтво наукової думки. 2019. № 8. С. 26–30. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2617-7064/article/view/341/350> (дата звернення: 04.05.2023)
 27. Haiduchok T., Sysoieva I., Vasylishyn S., Lysiuk A., Kundrya-Vysotska O. and Kostyrko A. Accounting and Control of Settlements with Counterparties under the Conditions of Quarantine Measures. International Journal of Advanced Research in Engineering and Technology (IJARET). 11 (5). 2020. P. 141–152. URL: <https://ssrn.com/abstract=3628094> (дата звернення: 10.03.2023)
 28. Ihnatenko M.M., Marmul L.O., Petrenko V.S., Karnaushenko A.S., Levaieva L. (2020) Innovative Tools in the Methodology and Teaching of the Basic Principles of Enterprise Management. International Journal of Management, no. 11 (6), P. 847–854.
 29. Innovative Tools in the Methodology and Teaching of the Basic Principles of Enterprise Management / M.M. Ihnatenko et al. International Journal of Management. 2020. № 11(6). P. 847–854.
 30. Kaletnik G.M., Bilokinna I.D., Pryshliak N.V., Shpykuliak O.G., Tokarchuk D.M., Zdyrko N.G. Economic aspects of energy efficient and environmentally safe directions for the development of rural areas: collective monograph. Sofia: VUZF Publishing House "St. Grigorii Bogoslov", 2021. 215 p.
 31. Kwilinski A. Environmental Taxes as a Condition of Business Responsibility in the Conditions of Sustainable Development. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues, 22 (SI2). 2019. P. 1–6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/Environmental-taxes-as-a-condition-of-business-responsibility-in-the-conditions-of-sustainable-development-1544-0044-22-SI-2-354.pdf> (дата звернення: 07.09.2023)
 32. Marmul L.O., Ihnatenko M.M., Ushakov D.S., Kuchyn S.P. (2019) Transformation of approaches to determine influence factors in the economic development models.

- International Journal of Economics & Business Administration, vol. VII, iss. 2, P. 290–301.
33. Musarrat Ara and Dr. Harani B. Environmental Accounting and Reporting: A Case Study of Universities' Educational Curriculum. Journal of Management. 5 (4). 2018. P. 349–362. URL: https://iaeme.com/MasterAdmin/Journal_uploads/JOM/VOLUME_5_ISSUE_4/JOM_05_04_036.pdf (дата звернення: 21.11.2023)
34. Nichita M. Intangible Assets – Insights from a Literature Review. Accounting and Management Information Systems, Vol. 18, no. 2, P. 224–261, 2019. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3408506 (дата звернення: 17.11.2023).
35. Zdyrko N.G., Polova O.L., Mulyk T.O., Tomchuk O.F., Mulyk Ya.I., Kozachenko A.Y., Fedoryshyna L.I., Mashevska A.A. Financial control, analysis and audit as tools of an effective management system: state, problems, prospects: collective monograph. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2022. 291 p.

ДОДАТКИ